

Z A K O N

O JAVNIM NABAVKAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet Zakona

Predmet uređivanja

Član 1.

Ovim zakonom se: uređuju uslovi, način i postupak nabavke dobara i usluga i ustupanja izvođenja radova u slučajevima kada je naručilac tih nabavki državni organ, organizacija, ustanova ili drugo pravno lice određeno ovim zakonom; određuje način evidentiranja ugovora i drugih podataka o javnim nabavkama, kao i način zaštite prava ponuđača; obrazuje Uprava za javne nabavke, kao organizacija nadležna za obavljanje stručnih poslova u oblasti javnih nabavki; uređuju i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

Nabavke na koje se Zakon ne primenjuje

Član 2.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na nabavke:

- 1) od organizacija koje se, u smislu ovog zakona, smatraju naručiocem i koje su osnovane za obavljanje delatnosti pružanja usluga koje su predmet javne nabavke;
- 2) po osnovu međunarodnog sporazuma koji se odnosi na isporuke dobara, izvođenje radova, pružanje usluga ili javne konkurse za nacрте, kojim je predviđena zajednička primena ili eksploatacija projekta od strane država, odnosno organizacija koje su ga zaključile;
- 3) radi obezbeđivanja osnovnih životnih uslova u slučajevima elementarnih nepogoda, drugih nesreća ili havarija, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita od takvih nepogoda, nesreća odnosno havarija;
- 4) naoružanja i druge nabavke koje su kao poverljive određene posebnim propisima.

Naručilac nabavke iz stava 1. tačka 4. ovog člana dužan je da najkasnije do 31. januara tekuće godine obavesti Upravu za javne nabavke o planiranim nabavkama u toj godini.

2. Pojmovi

Značenje izraza

Član 3.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *Naručilac* je:

(a) državni organ, organizacija, ustanova, ili drugi direktni ili indirektni korisnik budžetskih sredstava u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem, kao i organizacija za obavezno socijalno osiguranje,

(b) pravno lice osnovano od strane direktnog ili indirektnog korisnika budžetskih sredstava u cilju ostvarivanja opšteg (javnog) interesa, pri čemu više od polovine članova organa upravljanja čine predstavnici korisnika budžetskih sredstava ili u kome više od polovine glasova u organu upravljanja imaju predstavnici korisnika budžetskih sredstava,

(v) javno preduzeće i preduzeće osnovano od strane javnog preduzeća u kojem direktni ili indirektni korisnik budžetskih sredstava odnosno drugi naručilac, u smislu ovog zakona, poseduje više od 50% akcija odnosno udela,

(g) drugi oblik preduzeća koje je preko upravljanja ili na drugi način povezano sa organima, organizacijama odnosno pravnim licima iz tačke 1) podtač. (a) - (v) ovog člana, tako da na osnovu takve povezanosti:

- zajednički oblikuju poslovnu politiku i usklađeno nastupaju radi ostvarivanja poslovnih ciljeva ili

- organ, organizacija, odnosno pravno lice iz tačke 1) podtač.

(a) - (v) ovog člana vrši značajan uticaj na poslovne odluke, finansiranje i poslovanje preduzeća;

2) *Javna nabavka* je pribavljanje dobara i usluga ili ustupanje izvođenja radova od strane državnog organa, organizacije, ustanove ili drugih pravnih lica koji se, u smislu ovog zakona, smatraju naručiocima, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom;

3) *Ugovor o javnoj nabavci* je ugovor zaključen u postupku predviđenom ovim zakonom u pismenoj formi između naručioca i isporučioaca dobara, pružaoca usluga ili izvođača radova, koji za predmet ima nabavku dobara, pružanje usluga ili izvođenje radova;

4) *Ponudač* je domaće ili strano pravno ili fizičko lice koje ponudi isporuku dobara, pružanje usluga ili izvođenje radova;

5) *Kandidat* je lice koje je naručilac pozvao da dâ ponudu pošto su prethodno ustanovljene njegove kvalifikacije;

6) Otvoreni postupak je postupak u kojem svi zainteresovani mogu dati ponudu;

7) Restriktivni postupak je postupak u kojem ponudu mogu dati samo oni ponuđači koje je naručilac pozvao pošto su prethodno ustanovljene njihove kvalifikacije (kandidati);

8) Postupak sa pogađanjem je postupak u kojem naručilac pregovara sa isporučiocima dobara, pružaocima usluga ili izvođačima radova o svom izboru i o uslovima ugovora;

9) Konkurs za nacрте je postupak koji se primenjuje kod zaključivanja ugovora o pružanju usluga urbanističkog planiranja, nacрта u oblasti arhitekture i građevinarstva, inženjerstva, dizajna ili informatike, pri čemu izbor nacрта vrši unapred obrazovan žiri;

10) Ponuđena cena je cena koju ponuđač određuje u vezi javne nabavke izražena u dinarima, u koju je kad je predmet javne nabavke dobro koje se uvozi uračunata carina i druge uvozne dažbine;

11) Neuobičajeno niska cena je cena iz ponude koja je toliko niska da kod naručioca izaziva sumnju da će javna nabavka biti izvršena;

12) Kriterijum je element koji se koristi za vrednovanje, upoređivanje ili ocenjivanje ponuda;

13) Uslov je ekskluzivni element koji u ponudi u celini mora biti ispunjen na način kako je utvrđeno konkursnom dokumentacijom;

14) Kvalifikacioni zahtev je zahtev sadržan u konkursnoj dokumentaciji koji je bitan za sprovođenje oglasa o javnoj nabavci, a koji u ponudi u celini mora biti ispunjen, jer predstavlja preduslov za utvrđivanje ponuđačevih sposobnosti;

15) Kvalifikacioni postupak je način sprovođenja prve faze restriktivnog postupka, primenjenog u ugovaranju javnih nabavki u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja;

16) Zahtev za učestvovanje je prijava koju naručiocu dostavlja svako zainteresovano lice u kvalifikacionom postupku;

17) Ažuriranje kriterijuma i uslova je povremeno usklađivanje koje u okviru kvalifikacionog postupka sprovodi naručilac, vodeći računa o tržišnim uslovima, razvoju i drugim okolnostima;

18) Blagovremena ponuda je ponuda koja je predata naručiocu u roku određenom u oglasu za javnu nabavku;

19) Ispravna ponuda je ponuda koja je blagovremeno predata, za koju je posle otvaranja ponuda, a na osnovu pregleda i ocene, utvrđeno da potpuno ispunjava sve zahteve iz konkursne dokumentacije;

20) Odgovarajuća ponuda je ponuda koja je blagovremeno predata, za koju je posle otvaranja ponuda, a na osnovu pregleda i ocene, utvrđeno da potpuno odgovara svim tehničkim specifikacijama;

21) *Prihvatljiva ponuda* je ponuda koja je blagovremeno predata, za koju je posle otvaranja ponuda, a na osnovu pregleda i ocene, utvrđeno da potpuno odgovara svim kriterijumima, uslovima i eventualnim kvalifikacionim zahtevima;

22) *Popust na ponuđenu cenu* je metod određivanja cene koji ponuđač može ponuditi samo kad se ugovor dodeljuje po partijama (stavkama), a naručilac taj metod ne može smatrati elementom za dodatnu privilegiju;

23) *Dobra su* pokretne i nepokretne stvari, proizvodi i oprema, električna energija, sirovine i reprodukcioni materijal u čvrstom, tečnom i gasovitom obliku;

24) *Javna sredstva* su sredstva pod kontrolom i na raspolaganju Republike, teritorijalne autonomije i lokalne samouprave i organizacije obaveznog socijalnog osiguranja.

Spisak naručilaca

Član 4.

Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: *Vlada*), na predlog ministra finansija i ekonomije, svakih šest meseci utvrđuje spisak naručilaca.

Spisak iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

3. Načela javne nabavke

Načelo ekonomičnosti i efikasnosti upotrebe javnih sredstava

Član 5.

Naručilac je dužan da obezbedi da se postupak javne nabavke sprovodi i izbor ponuđača vrši u rokovima i na način propisan ovim zakonom i sa što manje troškova vezanih za realizaciju javne nabavke.

Načelo obezbeđivanja konkurencije među ponuđačima

Član 6.

Naručilac ne može da ograniči konkurenciju među ponuđačima, a posebno ne može onemogućavati bilo kojeg ponuđača neopravdanom upotrebom restriktivnog postupka niti korišćenjem diskriminatorских kriterijuma.

Subjekti koji su pripremali konkursnu dokumentaciju ili pojedine njene delove ne mogu nastupati kao ponuđači ili kao podizvođači niti mogu sarađivati sa ponuđačima prilikom pripremanja ponude.

Naručilac ne može od ponuđača da zahteva da kod javnih nabavki angažuje određenog podizvođača niti da izvede neku drugu transakciju, kao što je izvoz određenih dobara ili usluga, osim ako posebnim zakonom ili međunarodnim sporazumom nije drukčije predviđeno ili ako u konkursnoj dokumentaciji nije navedeno da ponuđač mora da angažuje određen broj domaćih podizvođača ili da uključi određenu količinu ili vrednost dobara i usluga domaćeg porekla.

Načelo transparentnosti upotrebe javnih sredstava

Član 7.

Javna sredstva mogu da se koriste samo za namene utvrđene u ugovoru zaključenom u postupku javne nabavke.

Javni poziv za javnu nabavku oglašava se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i u jednom od dnevnih listova.

Lice koje je učestvovalo na konkursu ima pravo da izvrši uvid u podatke o sprovedenom postupku javnih nabavki u skladu sa ovim zakonom.

Načelo jednakosti ponuđača

Član 8.

Naručilac ne može da određuje uslove koji bi značili teritorijalnu, predmetnu ili ličnu diskriminaciju među ponuđačima niti diskriminaciju koja bi proizlazila iz klasifikacije delatnosti koju obavlja ponuđač.

Utvrđivanje porekla dobara ili usluga dopušteno je u slučajevima i za namene koji su predviđeni posebnim propisima.

Naručilac ne može da isključi ponude samo zbog toga što ponuđač ima sedište u državi sa kojom SR Jugoslavija nema zaključen sporazum o jednakom tretmanu domaćih i stranih ponuđača.

4. Zaštita podataka i dokumentacije i evidentiranje postupka

Zaštita podataka

Član 9.

Naručilac čuva kao poverljive sve podatke o ponuđačima sadržane u konkursnoj dokumentaciji koji su posebnim aktom utvrđeni kao poverljivi.

Naručilac može da odbije da pruži informaciju koja bi značila povredu poverljivosti podataka dobijenih u ponudi.

Naručilac čuva kao poslovnu tajnu imena ponuđača i date ponude do isteka roka predviđenog za otvaranje ponuda.

Određivanje poverljivosti

Član 10.

Prilikom dostavljanja tehničkih specifikacija ponuđačima u vezi sa dodeljivanjem ugovora o javnim nabavkama, naručilac može zahtevati zaštitu poverljivosti informacija koje im stavlja na raspolaganje.

Lice koje je primilo podatke određene kao poverljive dužno je da poštuje njihovu poverljivost, bez obzira na stepen te poverljivosti.

Dokumentacija i evidentiranje postupka

Član 11.

Naručilac evidentira sve faze postupka dodele ugovora o javnim nabavkama.

Naručilac čuva svu dokumentaciju vezanu za javne nabavke u skladu sa propisima koji uređuju oblast dokumentarne građe i arhiva.

Naručilac vodi evidenciju dodeljenih ugovora o javnim nabavkama u postupku sa pogađanjem.

Arhiviranje dokumentacije

Član 12.

Ako je rok za čuvanje dokumentacije prema propisima iz člana 11. stav 2. ovog zakona kraći od ugovorenog roka za izvršenje pojedinačnog ugovora o javnoj nabavci, naručilac je dužan da dokumentaciju čuva još tri godine od isteka ugovorenog roka za izvršenje tog pojedinačnog ugovora.

5. Jezik u postupku javne nabavke

Član 13.

Naručilac priprema konkursnu dokumentaciju i vodi postupak na srpskom jeziku.

Konkursnu dokumentaciju za javne nabavke dobara i usluga čija je vrednost veća od 6.000.000 dinara, odnosno za javne nabavke radova čija je vrednost veća od 120.000.000 dinara, naručilac priprema i na stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini.

Ponuđač daje ponudu na jeziku na kojem je pripremljena konkursna dokumentacija, odnosno na jeziku koji je naručilac naznačio u konkursnoj dokumentaciji.

Član 14.

Naručilac može dozvoliti da se ponude, u celini ili delimično, daju i na stranom jeziku, posebno u delu koji se odnosi na tehničke karakteristike, kvalitet i tehničku dokumentaciju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da naznači deo ponude koji može biti na stranom jeziku, kao i da navede na kom stranom jeziku.

Naručilac koji u postupku pregleda i ocene ponuda utvrdi da deo ponude treba da bude preveden na srpski jezik, odrediće ponuđaču rok u kome je dužan da izvrši prevod tog dela ponude.

U slučaju spora relevantna je verzija konkursne dokumentacije odnosno ponude na srpskom jeziku.

6. Valuta

Član 15.

Vrednosti u konkursnoj dokumentaciji i u ponudi moraju biti iskazane u dinarima.

Naručilac može da zahteva od ponuđača da iskaže vrednosti i u stranoj valuti, u kom slučaju će navesti da će se za preračun u dinare koristiti odgovarajući srednji devizni kurs Narodne banke Jugoslavije na dan otvaranja ponuda.

Član 16.

Ako je ponuđaču dopušteno da u slučaju iz člana 15. stav 2. ovog zakona daju ponudu u stranoj valuti, naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede u kojoj se valuti vrednosti u ponudi mogu iskazati.

7. Antikorupcijska pravila

Član 17.

Naručilac će odbiti ponudu ako ima na raspolaganju verodostojan dokaz da je ponuđač sadašnjem ili bivšem zaposlenom kod naručioca dao ili obećao poklon u novčanom ili nenovčanom obliku, ponudio zaposlenje ili bilo kakvu drugu korist, stvar ili uslugu čije se vrednosti mogu izraziti u novcu, kao pokušaj uticanja na delovanje, odlučivanje ili na dalji tok postupka javne nabavke.

Naručilac je dužan da o odbijanju ponude i o razlozima za odbijanje u pismenom obliku obavesti ponuđača iz stava 1. ovog člana, kao i Upravu za javne nabavke i da to evidentira u dokumentaciji o postupku javne nabavke.

II. UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Oblik organizovanja

Član 18.

Obrazuje se Uprava za javne nabavke, kao posebna organizacija za obavljanje stručnih poslova u oblasti javnih nabavki radi obazbeđivanja uslova za ekonomičnu, efikasnu i transparentnu upotrebu javnih sredstava za javne nabavke i podsticanja konkurentnosti i ravnopravnosti ponuđača u postupcima javnih nabavki (u daljem tekstu: Uprava).

Na rad i organizaciju Uprave primenjuju se propisi o državnoj upravi.

Poslovi

Član 19.

Uprava obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) učešće u pripremi propisa u oblasti javnih nabavki;
- 2) pružanje konsultantskih usluga naručiocima i ponuđačima;
- 3) organizovanje obuke kadrova za obavljanje poslova u oblasti javnih nabavki;
- 4) saradnju sa stranim institucijama i stručnjacima u oblasti javnih nabavki;
- 5) objavljivanje i distribuciju odgovarajuće stručne literature;

6) pripremanje modela konkursne dokumentacije i ugovora za tipične vrste javnih nabavki;

7) prikupljanje informacija o javnim nabavkama u drugim državama;

8) sistematsko prikupljanje osnovnih podataka kod naručilaca i vođenje evidencije podataka u oblasti javnih nabavki;

9) pripremanje i učestvovanje u izradi kriterijuma za ocenjivanje pojedinačnih vrsta troškova kod korisnika javnih sredstava;

10) pripremanje jedinstvene osnove za uspostavljanje evidencije ponuđača i njihovog finansijskog boniteta, na osnovu podataka o preuzetim i izvršenim ugovorima o javnim nabavkama;

11) praćenje postupka javne nabavke;

12) saradnju sa drugim državnim organima i organizacijama, organizacijama za obavezno socijalno osiguranje, kao i organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave;

13) druge poslove u skladu sa zakonom.

Uprava jednom godišnje podnosi Vladi izveštaj o javnim nabavkama u prethodnoj godini, sa predlogom mera.

III. POSTUPAK I NAČIN DODELE UGOVORA O JAVNIM NABAVKAMA

1. Postupak za dodelu ugovora o javnim nabavkama

Vrste postupka

Član 20.

Dodela ugovora o javnim nabavkama vrši se u otvorenom postupku.

Dodela ugovora o javnim nabavkama može da se vrši i u restriktivnom postupku i u postupku sa pogađanjem.

Dodela ugovora u otvorenom postupku

Član 21.

Otvoreni postupak je postupak u kojem sva lica koja imaju interes za dobijanje ugovora o javnoj nabavci mogu dostaviti svoje ponude u skladu sa prethodno definisanim zahtevima naručioca, predviđenim u konkursnoj dokumentaciji.

Dodela ugovora u restriktivnom postupku

Član 22.

Restriktivni postupak je postupak u kojem u prvoj fazi naručilac priznaje kvalifikaciju ponuđačima na osnovu prethodno određenih kvalifikacionih zahteva, dok u drugoj fazi poziva sve kandidate kojima je priznao kvalifikaciju da daju ponudu.

Naručilac može primeniti restriktivan postupak samo u slučaju kada su predmet javne nabavke takva dobra, usluge ili građevinski radovi koji, s obzirom na tehničku, kadrovsku i finansijsku osposobljenost, mogu biti isporučeni, pruženi, odnosno izvedeni samo od strane malog broja ponuđača.

Pre objavljivanja konkursa za prvu fazu restriktivnog postupka, naručilac pribavlja mišljenje Uprave, koja je dužna da u roku od sedam dana od dana prijema zahteva dostavi mišljenje naručiocu.

Ukoliko Uprava ne dostavi mišljenje u roku iz stava 3. ovog člana naručilac može da nastavi sa postupkom javne nabavke.

Naručilac može primeniti prvu fazu restriktivnog postupka i u slučaju kada javnu nabavku nije moguće unapred planirati sa stanovišta obima i vremena i koja se može odmah realizovati, a koja se ne sprovodi prema posebnim zahtevima naručioca, već u skladu sa tržišnim uslovima.

Naručilac je dužan da u prvoj fazi restriktivnog postupka formira konkursnu dokumentaciju, tako da u drugoj fazi jedini kriterijum za izbor ponude bude najniža cena.

Dodela ugovora u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja i posle prethodnog objavljivanja

Član 23.

Naručilac može dodeliti ugovor u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja ako zbog:

1) objektivnih razloga ili iz razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava, nabavku mogu ispuniti samo određeni isporučioци dobara, pružaoci usluga ili izvođači radova;

2) vanrednih okolnosti odnosno zbog nepredviđenih događaja nije mogao da postupi u rokovima određenim za otvoren i restriktivan postupak.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac će zatražiti mišljenje Uprave.

Uprava je dužna da dostavi mišljenje u roku od sedam dana od dana prijema naručiočevog zahteva.

Ukoliko Uprava ne dostavi mišljenje u roku iz stava 3. ovog člana, naručilac može da nastavi sa postupkom javne nabavke.

Naručilac može da dodeli ugovor u postupku sa pogađanjem ako je prethodno objavljen poziv za prijavljivanje za otvoreni ili restriktivni postupak:

1) ako u otvorenom ili restriktivnom postupku uopšte nije dobio ponude ili su ponude neodgovarajuće ili neprihvatljive, pod uslovom da se sadržina raspisane konkursne dokumentacije u osnovi ne menja. Naručilac mora da objavi obaveštenje da će ugovor biti dodeljen po postupku sa pogađanjem i da je u taj postupak uključio sve ponuđače čije su ponude bile date u otvorenom ili restriktivnom postupku i bile u skladu sa zahtevom za priznavanje kvalifikacija;

2) u izuzetnim slučajevima kada zbog prirode nabavke ne može prethodno da u celini utvrdi cenu.

Naručilac je dužan da u toku pogađanja obezbedi da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene i da sa dužnom pažnjom proverava kvalitet predmeta javne nabavke.

2. Početak postupka

Uslovi za početak postupka

Član 24.

Naručilac može da počne postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u planu nabavki i ako su za tu nabavku predviđena sredstva u budžetu Republike Srbije (u daljem tekstu: Budžet Republike), teritorijalne autonomije, lokalne samouprave ili u finansijskom planu u smislu Zakona o budžetskom sistemu.

Sredstva za određenu javnu nabavku ne mogu preći iznos predviđen u propisu kojim se uređuje izvršenje budžeta i javno finansiranje.

Ako sprovođenje postupka javne nabavke traje više godina, obaveze koje će dospevati u narednim godinama moraju biti ugovorene u iznosima predviđenim propisima kojima se uređuje izvršenje budžeta za svaku posebnu godinu.

Ako je u pitanju javna nabavka investicionog značaja, naručilac će pripremiti investicioni program po jedinstvenoj metodologiji za izradu programa investicionog značaja i u skladu sa planom razvoja.

Program iz stava 4. ovog člana potvrdiće starešina naručioca u pismenom obliku.

Ako nisu doneti budžet Republike, budžet teritorijalne autonomije, budžet lokalne samouprave ili finansijski plan drugog naručioca, naručilac može početi postupak javne nabavke samo do iznosa sredstava planiranih u skladu sa propisom o privremenom finansiranju.

Odluka o pokretanju postupka

Član 25.

Naručilac pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke u pismenom obliku koja sadrži:

- 1) redni broj javne nabavke za tekuću godinu;
- 2) predmet javne nabavke;
- 3) vrednost javne nabavke kako je naručilac procenjuje i očekuje u ponudama;
- 4) podatke o odluci o odobravanju javne nabavke investicionog značaja, u skladu sa jedinstvenom metodologijom, kada je to potrebno;
- 5) okvirne datume u kojima će se sprovoditi pojedinačne faze postupka javne nabavke i
- 6) podatke o poziciji u budžetu odnosno finansijskom planu za plaćanje.

Odluka može da sadrži i druge elemente, ako naručilac proceni da su potrebni za sprovođenje postupka javne nabavke.

Naručilac, istovremeno sa donošenjem odluke o pokretanju postupka javne nabavke, obrazuje komisiju za stručnu ocenu ponude u skladu sa propisanim kriterijumima za obrazovanje komisija.

Na predlog ministra finansija i ekonomije, Vlada utvrđuje kriterijume za obrazovanje komisija za javne nabavke.

Sprovođenje postupka javne nabavke od strane drugog pravnog lica

Član 26.

Naručilac može u pismenom obliku ovlastiti drugo pravno lice da u njegovo ime i za njegov račun sprovede postupak dodele ugovora o javnoj nabavci.

U postupku dodele ugovora o javnoj nabavci u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja, naručilac može odlučiti da koristi listu kvalifikovanih ponuđača drugog naručioca.

Odluka o korišćenju liste kvalifikovanih ponuđača drugog naručioca donosi se u pismenom obliku i mora biti obrazložena.

3. Sadržina konkursne dokumentacije

Priprema konkursne dokumentacije

Član 27.

Naručilac priprema konkursnu dokumentaciju tako da ponuđači na osnovu nje mogu da pripreme ispravnu ponudu.

Podaci sadržani u konkursnoj dokumentaciji moraju biti identični sa podacima koji se nalaze u javnom pozivu.

Konkursna dokumentacija za otvoreni postupak i za drugu fazu restriktivnog postupka sadrži:

- 1) poziv da se daju ponude;
- 2) uputstvo ponuđačima kako da sačine ponudu;
- 3) obrazac ponude;
- 4) obrazac za ustanovljavanje kvalifikacije i uputstvo kako se dokazuje kvalifikacija ponuđača (samo u slučaju otvorenog postupka);
- 5) obrazac izjave da ponuđač prihvata uslove iz javnog poziva;
- 6) model ugovora;
- 7) vrstu, tehničke karakteristike (specifikacije), kvalitet, količinu i opis dobara, radova ili usluga, način sprovođenja kontrole i obezbeđivanja garancije kvaliteta, rok izvršenja, mesto izvršenja ili isporuke dobara, eventualne dodatne usluge i sl.;
- 8) tehničku dokumentaciju i planove;
- 9) obrazac profakture, sa uputstvom kako da se popuni i
- 10) navođenje vrste finansijske garancije kojom ponuđači obezbeđuju ispunjenje svojih obaveza u postupku dodeljivanja ugovora o javnoj nabavci (različiti oblici ručne zaloge hartija od vrednosti ili drugih pokretnih stvari, hipoteka, menica, jemstvo drugog pravnog lica sa odgovarajućim bonitetom, bankarske garancije, polise osiguranja i dr.).

Konkursna dokumentacija može da sadrži i druge elemente koji su, s obzirom na predmet javne nabavke, neophodni za izradu ponude.

Konkursna dokumentacija u prvoj fazi restriktivnog postupka sadrži:

- 1) poziv da se daju ponude;

- 2) uputstvo ponuđačima kako da sačine ponudu;
- 3) obrazac ponude i
- 4) obrazac za ustanovljavanje kvalifikacije i uputstvo kako se dokazuje kvalifikacija ponuđača.

Ministar finansija i ekonomije bliže propisuje obavezne elemente konkursne dokumentacije.

Zakonom kojim se uređuje godišnji Budžet Republike propisuje se iznos sredstava javne nabavke iznad kojeg će naručilac da zahteva bankarsku garanciju u postupku javne nabavke.

4. Pristup konkursnoj dokumentaciji

Rok za dostavljanje konkursne dokumentacije

Član 28.

Naručilac će od dana objavljivanja javnog poziva da omogući zainteresovanim ponuđačima neposredan uvid u konkursnu dokumentaciju ili će u roku od dva dana od dana prijema zahteva ponuđača dokumentaciju dostaviti poštom, telefaksom ili putem elektronske pošte.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac naplaćuje samo troškove umnožavanja i dostavljanja konkursne dokumentacije.

U otvorenom postupku naručilac može ograničiti rok u kojem ponuđači mogu zahtevati konkursnu dokumentaciju koji ne može biti duži od polovine roka za dostavljanje ponuda.

Ponuđač ne može naknadno da određuje veću cenu pozivajući se na nepotpunost ili neprimerenost konkursne dokumentacije u pogledu onih delova izvođenja javne nabavke koji u konkursnoj dokumentaciji nisu bili određeni, ako su se ti delovi mogli predvideti, uzimajući u obzir predmet javne nabavke i dokumentaciju u celini.

Izmene i dopune konkursne dokumentacije

Član 29.

Ako naručilac u roku predviđenom za dostavljanje ponuda izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju dužan je da bez odlaganja i bez naknade te izmene ili dopune dostavi onim ponuđačima koji su već uzeli konkursnu dokumentaciju.

Ponuđač može, u pismenom obliku, tražiti od naručioca dodatne informacije ili pojašnjenja u vezi sa pripremanjem ponude, najkasnije pet dana pre isteka roka za dostavljanje ponude.

U slučaju iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da ponuđaču u roku i na način iz člana 28. stav 1. ovog zakona pošalje odgovor u pismenom obliku i da istovremeno tu informaciju dostavi svim drugim ponuđačima koji su primili konkursnu dokumentaciju.

Ako su konkursna dokumentacija ili dopunski dokumenti preopširni ili ako se ponuda može pripremiti samo po neposrednom pregledu mesta gde će se javna nabavka izvesti ili ako naručilac izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju šest ili manje dana pre isteka roka za dostavljanje ponuda, naručilac je dužan da produži rok za dostavljanje ponuda.

Naručilac u pismenom obliku obaveštava sve ponuđače kojima je dostavljena konkursna dokumentacija o produženju roka za dostavljanje ponuda iz stava 4. ovog člana.

Odluka o produženju roka objavljuje se na isti način na koji je oglašen javni poziv.

Po isteku roka predviđenog za dostavljanje ponuda naručilac ne može da menja ili dopunjuje konkursnu dokumentaciju.

5. Određivanje vrednosti javne nabavke

Određivanje vrednosti javne nabavke dobara

Član 30.

Osnovica za izračunavanje procenjene vrednosti javne nabavke dobara određuje se na sledeći način:

1) u slučaju kad je predmet ugovora kupoprodaja, zakup ili lizing dobara i kada je rok na koji se ugovor zaključuje 12 meseci ili kraći, uzima se ukupna vrednost ugovora za sve vreme njegovog trajanja, a kada je rok duži od 12 meseci, ukupna vrednost ugovora uključuje vrednost za prvih 12 meseci i vrednost za preostali period do isteka roka;

2) u slučaju kad se ugovor iz stava 1. tačka 1. ovog člana zaključuje na neodređeni rok, kao i u slučaju kad postoji neizvesnost u pogledu roka na koji se ugovor zaključuje, uzima se mesečna vrednost ugovora, pomnožena sa 48.

Ako se ugovor zaključuje na neodređeni rok ili ako ga je potrebno obnoviti po isteku određenog roka, procenjena vrednost javne nabavke određuje se na osnovu stvarne ukupne vrednosti sličnih ugovora zaključenih tokom prethodne budžetske godine ili tokom prethodnih 12

meseci, usklađene sa očekivanim promenama u pogledu količine ili vrednosti dobara čije je pribavljanje predmet ugovora u toku 12 meseci koji počinju da teku od dana prvobitnog zaključenja ugovora.

Određivanje vrednosti javne nabavke usluga

Član 31.

Pri izračunavanju procenjene vrednosti javne nabavke usluga, naručilac mora u vrednost usluge da uračuna i sve troškove oko usluge koje je imao ponuđač.

Kod pojedinih usluga naručilac uzima u obzir sledeće iznose:

- 1) za usluge osiguranja - visinu premije;
- 2) za bankarske i druge finansijske usluge - naknade, provizije i kamate, kao i druge vrste plaćanja koje terete uslugu;
- 3) za arhitektonske usluge, industrijski dizajn, prostorno planiranje i sl. - naknadu ili proviziju.

Ako naručilac ne može da odredi procenjenu vrednost ugovora zbog dužine trajanja ugovora, vrednost ugovora određuje na način predviđen u članu 30. stav 1. ovog zakona.

Određivanje vrednosti javne nabavke radova

Član 32.

Ukupna vrednost javne nabavke za izvođenje radova određuje se tako što ukupna građevinska vrednost predstavlja osnovicu za izračunavanje vrednosti ugovora o radovima.

Pri određivanju vrednosti javnih nabavki za građevinske radove, naručilac mora da uključi vrednost svih dobara i usluga koji su neophodni za izvršenje ugovora o nabavci.

U vrednost nabavki građevinskih radova ne može da se uračunava vrednost dobara i usluga koji nisu neophodni za izvršenje javne nabavke građevinskih radova.

Određivanje vrednosti javne nabavke po partijama

Član 33.

Predmet javne nabavke može da se oblikuje u više posebnih celina (partija), tako da se svaka celina može ugovarati zasebno.

Kad je predmet javne nabavke oblikovan po partijama, a svaka od njih je predmet posebnog ugovora, pri određivanju vrednosti te nabavke u

obzir se uzima vrednost svih partija za period od godinu dana od dana početka ugovaranja prve partije.

Naručilac mora pojedinačne partije, čija je ukupna vrednost veća od iznosa propisanih u čl. 69, 71, 90, 114, 123, odnosno 126. ovog zakona, dodeliti u skladu sa odredbama ovog zakona.

Na odluku o oblikovanju javne nabavke u više partija i na određivanje vrednosti tih partija, naručilac pribavlja saglasnost Uprave.

Način određivanja vrednosti javne nabavke

Član 34.

Naručilac ne može izabrati način određivanja vrednosti nabavke tako da se zbog niže procenjene vrednosti izbegne javno oglašavanje.

Procenjena vrednost javne nabavke iskazuje se bez poreza na promet.

6. Opšta pravila o određivanju tehničkih elemenata javne nabavke

Tehničke specifikacije

Član 35.

Tehničke specifikacije su obavezan deo konkursne dokumentacije.

Naručilac je dužan da navede tehničke specifikacije u konkursnoj dokumentaciji koja se odnosi na svaku pojedinačnu javnu nabavku.

Naručilac određuje tehničke specifikacije sa pozivom na zakone, tehničke propise i standarde koji se primenjuju u Republici, a u slučaju kad takvih tehničkih propisa i standarda nema u Republici, sa pozivom na evropske standarde ili evropske tehničke licence ili zajedničke tehničke specifikacije.

Nadležno ministarstvo će utvrditi da li postoje tehnički propisi i standardi iz stava 3. ovog člana.

Korišćenje tehničkih specifikacija

Član 36.

Naručilac ne može da koristi niti da se poziva na tehničke specifikacije koje označavaju dobra, usluge ili radove određene proizvodnje, izvore ili gradnje, ako bi takvim označavanjem mogao dati prednost određenom ponuđaču ili bi mogao neopravdano eliminisati ostale.

Naručilac ne može da u konkursnu dokumentaciju uključi bilo koju odredbu koja bi za posledicu imala davanje prednosti ili eliminaciju pojedinih ponuđača, na način iz stava 1. ovog člana, osim ako takva specifikacija nije opravdana sa stanovišta predmeta ugovora.

Naručilac ne može u konkursnoj dokumentaciji da naznači bilo koji pojedinačni robni znak, patent ili tip, niti posebno poreklo ili proizvodnju.

Kada naručilac ne može u konkursnoj dokumentaciji da opiše predmet ugovora na način da specifikacije budu dovoljno razumljive ponuđačima, navođenje elemenata poput robnog znaka, patenta, tipa ili proizvođača mora biti praćeno rečima "ili ekvivalentno".

Izdavanje atesta

Član 37.

Kada naručilac koji ugovara uslugu zahteva atest o ispunjenosti uslova u pogledu kvaliteta upravljanja i kvaliteta pružanja usluga koji izdaju nezavisni organi ili organizacije, a koji treba da potvrdi da usluge odgovaraju specifičnim standardima, ovlašćeni izdavalac atesta se mora pozvati na sistem obezbeđivanja kvaliteta u skladu sa jugoslovenskim standardom serije JUS EN ISO 9000, koji ispunjava zahteve iz jugoslovenskih standarda serije JUS EN 45000 i JUS ISO/IEC 17025.

Sadržina tehničkih specifikacija, odnosno projektne dokumentacije

Član 38.

Tehničke specifikacije i projektna dokumentacija, u smislu ovog zakona, predstavljaju tehničke zahteve koji su obavezni sastavni deo konkursne dokumentacije u kojima su predviđene karakteristike partija radova, materijala, proizvoda, dobara ili usluga. One moraju omogućiti da se radovi, materijali, proizvodi, dobra ili usluge koji se nabavljaju opišu na način koji je objektivn i koji odgovara potrebama naručioca.

Tehničke specifikacije mogu sadržati zahteve u pogledu kvaliteta, performansi, sigurnosti ili dimenzija koji se odnose na materijal,

proizvod, dobro ili uslugu, a tiču se obezbeđivanja kvaliteta, terminologije, oznaka, testiranja i metoda testiranja, pakovanja, obeležavanja i etiketiranja.

U slučaju nabavke građevinskih radova, tehničke specifikacije mogu sadržati i propise o nacrtima i obračunu troškova, probi, inspekciji i uslovima preuzimanja, kao i o tehnici ili metodu gradnje.

Izuzeci

Član 39.

Naručilac se, uz prethodnu saglasnost Uprave, ne mora pridržavati odredaba člana 35. ovog zakona u sledećim slučajevima:

1) ako standardi, tehnička saglasnost ili opšte tehničke specifikacije odnosno projektna dokumentacija ne sadrže odredbu koja bi zahtevala uspostavljanje usklađenosti odnosno ako ne postoje tehnička sredstva za zadovoljavajuće uspostavljanje usklađenosti određenog proizvoda ili usluge sa ovim standardima, tehničkim saglasnostima ili opštim tehničkim specifikacijama odnosno projektnom dokumentacijom;

2) ako bi pridržavanje prejudiciralo primenu uzajamnog priznavanja tipskih odobrenja za telekomunikacijsku ili terminalnu opremu odnosno standardizacije na području informacijske tehnologije i telekomunikacija ili na drugim specifičnim područjima dobara ili usluga;

3) ako bi pridržavanje standarda, tehničkih saglasnosti ili opštih tehničkih specifikacija zahtevalo da naručilac izvrši nabavku dobara inkompatibilnih sa postojećom opremom ili bi takva nabavka imala za posledicu nesrazmerno velike troškove ili bi naručiocu stvorila nesrazmerne tehničke teškoće;

4) ako je u pitanju ugovor o javnoj nabavci izrazito inovativnog karaktera, u odnosu na koji pridržavanje standarda, tehničkih saglasnosti ili opštih tehničkih specifikacija ne bi bilo primereno.

Naručilac mora u javnom pozivu ili u konkursnoj dokumentaciji navesti razloge za postupanje na način iz stava 1. ovog člana.

Drugi načini određivanja tehničkih specifikacija

Član 40.

Ukoliko ne postoje standardi, tehničke saglasnosti ili opšte tehničke specifikacije, tehničke specifikacije mogu da se odrede na sledeći način:

1) u skladu sa tehničkim specifikacijama koje se primenjuju u SR Jugoslaviji, a koje odgovaraju osnovnim zahtevima koji se primenjuju u

Evropskoj uniji za tehničku harmonizaciju (naročito kod javnih nabavki u oblastima informacionih tehnologija, telekomunikacija i sl.);

2) u skladu sa tehničkim specifikacijama koje se primenjuju u SR Jugoslaviji, a koje se odnose na izradu nacрта, metode izračunavanja, izvršenje radova i upotrebu materijala;

3) u skladu sa drugim dokumentima, gde naručilac mora da se pridržava sledećeg redosleda prilikom opredeljivanja:

(a) jugoslovenski standard JUS, koji je preuzet međunarodni standard;

(b) neki drugi nacionalni standard;

(v) tehnička saglasnost i preporuka koji se primenjuju u SR Jugoslaviji.

Standardi

Član 41.

Jugoslovenski standard je standard prihvaćen od strane saveznog organa nadležnog za standardizaciju, koji je dostupan javnosti.

Međunarodni standard je standard prihvaćen od strane međunarodne organizacije za standarde, odnosno međunarodne standardizacijske organizacije, koji je dostupan javnosti.

Evropski standard je standard prihvaćen od strane nadležnog organa Evropske unije, koji je dostupan javnosti.

Inostrani nacionalni standard je standard prihvaćen od strane nadležnog organa određene države, koji je dostupan javnosti.

Drugi standardi su standardi koji mogu biti prihvaćeni po različitim osnovima (npr. granski standardi, standardi preduzeća i dr.).

Tehnička saglasnost

Član 42.

Tehnička saglasnost je pozitivna tehnička ocena podobnosti određenog proizvoda za predviđenu upotrebu.

Evropska tehnička saglasnost je pozitivna tehnička ocena podobnosti određenog proizvoda za predviđenu upotrebu koja se zasniva na ispunjenju osnovnih zahteva za gradnju za koju su namenjeni, a koju daje organ nadležan za davanje tehničke saglasnosti.

Evropska tehnička saglasnost primenjuje se kod javne nabavke građevinskih radova.

Zajednička tehnička specifikacija

Član 43.

Zajednička tehnička specifikacija je tehnička specifikacija doneta u skladu sa postupkom prihvaćenim od strane Vlade koji se jedinstveno primenjuje u državama-članicama Evropske unije.

Navođenje bitnih zahteva i troškovi naknade za korišćenje patenata

Član 44.

Bitni zahtevi koji nisu uključeni u važeće tehničke norme i standarde, a koji se odnose na bezbednost i druge okolnosti od opšteg interesa, moraju da se primenjuju i da se izričito navedu u konkursnoj dokumentaciji.

Naručilac može da navede u konkursnoj dokumentaciji da naknadu za korišćenje patenata, kao i odgovornost za povredu zaštićenih prava intelektualne svojine trećih lica, snosi ponuđač.

7. Uslovi za učešće u postupku dodele ugovora o javnoj nabavci

Obavezni uslovi za učešće

Član 45.

Naručilac će u javnom pozivu objaviti uslove koje ponuđač mora da ispuni da bi mogao da učestvuje u postupku.

Pravo na učešće u postupku ima domaće ili strano pravno ili fizičko lice:

1) koje je registrovano za obavljanje odgovarajuće delatnosti kod nadležnog organa države u kojoj ima sedište;

2) protiv kojeg nije pokrenut postupak prinudnog poravnjanja, stečaja ili likvidacije odnosno da nije prestao sa radom na osnovu sudske ili druge odluke sa obavezujućom snagom;

3) koje nije u roku od pet godina pre objavljivanja postupka javne nabavke pravosnažnom odlukom sudskog ili upravnog organa kažnjen za krivično delo, privredni prestup ili prekršaj u vezi sa svojim poslovanjem

odnosno ako mu u tom roku nije izrečena pravosnažna sudska ili upravna mera zabrane obavljanja delatnosti koja je predmet javne nabavke;

4) koje je izmirilo dospеле poreze, doprinose i druge javne dažbine u skladu sa propisima države u kojoj ima sedište odnosno u skladu sa propisima Republike Crne Gore kada ima sedište na njenoj teritoriji;

5) ako ima važeću dozvolu nadležnog organa za obavljanje delatnosti koja je predmet javne nabavke, a takva dozvola je predviđena posebnim propisom;

6) koje raspolaže neophodnim finansijskim i poslovnim kapacitetom;

7) koje raspolaže dovoljnim tehničkim kapacitetima.

Naručilac može da odredi dodatne uslove u pogledu ispunjavanja obaveza koje ponuđač ima prema svojim podizvođačima ili dobavljačima.

Dokazivanje ispunjenosti uslova

Član 46.

Ponuđač uz ponudu dostavlja sledeće dokaze o ispunjenosti uslova iz člana 45. ovog zakona, i to:

1) izvod iz sudskog ili drugog registra;

2) potvrdu nadležnog poreskog organa države u kojoj ima sedište ili Republike Crne Gore, odnosno potvrdu Republičke uprave javnih prihoda;

3) potvrdu nadležnog organa koji vodi evidenciju izdatih dozvola za obavljanje odgovarajuće delatnosti;

4) bilans stanja overen od strane ovlašćenog revizora ili izvod iz tog bilansa stanja odnosno iskaz o ponuđačevim ukupnim prihodima od prodaje i prihodima od proizvoda, radova ili usluga, na koje se ugovor o javnoj nabavci odnosi - za prethodne tri obračunske godine, kao i mišljenje ili iskaze banaka ili drugih specijalizovanih institucija odnosno dokaze koji su navedeni u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji. Naručilac je dužan da u javnom pozivu ili u konkursnoj dokumentaciji navede koji je elemenat iz ove tačke izabrao i koje druge elemente koji dokazuju finansijski i poslovni kapacitet ponuđač treba da priloži;

5) jedan ili više dokaza primerenih predmetu ugovora, količini i nameni, kao što je:

(a) spisak najvažnijih isporučenih dobara, izvedenih radova ili pruženih usluga u poslednje tri godine, sa iznosima, datumima i listama kupaca odnosno naručilaca. Ako su kupci odnosno naručioc, subjekti koji se u smislu ovog zakona smatraju naručiocem, dokaz mora biti u obliku potvrde,

izdate ili potpisane od strane nadležnog organa; ako su kupci, odnosno naručioci ostala pravna lica odnosno preduzetnici, potvrdu izdaje ili potpisuje kupac odnosno naručilac;

(b) opis ponuđačeve tehničke opremljenosti i aparature, mera za obezbeđivanje kvaliteta i kapaciteta za istraživanje i razvoj;

(v) izjava o ključnom tehničkom osoblju i drugim ekspertima koji rade za ponuđača, koji će biti odgovorni za izvršenje ugovora, kao i o licima odgovornim za kontrolu kvaliteta;

(g) uzorak opisa ili fotografija proizvoda i opisa radova ili usluga koje će ponuđač izvesti odnosno pružiti. U slučaju sumnje, naručilac može da zahteva dokaz o autentičnosti uzoraka, opisa ili fotografija;

(d) potvrda izdata od strane ovlašćenih organa ili organizacija za kontrolu kvaliteta kojima će se potvrditi usklađenost proizvoda odnosno usluga sa tehničkim specifikacijama ili standardima traženim u konkursnoj dokumentaciji;

(đ) izveštaj o ispitivanju, kada su proizvodi koji treba da se isporuče složeni, a usluge ili radovi složeni ili kada je predmet javne nabavke, u izuzetnim slučajevima, namenjen za posebne svrhe. Ispitivanje obavljaju predstavnici naručioca ili, u ime naručioca, nadležni organ države u kojoj ponuđač ima sedište. Ispitivanje se odnosi na ponuđačeve proizvodne mogućnosti, a po potrebi, i na njegove kapacitete za istraživanje i razvoj i način obezbeđivanja kvaliteta.

Ako ponuđač ima sedište u drugoj državi ili u Republici Crnoj Gori, naručilac mora da proveri da li su dokumenti kojima ponuđač dokazuje ispunjenost traženih uslova izdati od strane nadležnih organa te države odnosno Republike Crne Gore.

Ministar finansija i ekonomije će sastaviti spisak nadležnih organa stranih država koji izdaju dokumente koje u skladu sa odredbom stava 2. ovog člana podnose strani ponuđači.

Ponuđač je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od pet dana od dana nastanka promene u bilo kojem od podataka iz stava 1. ovog člana, o toj promeni pismeno obavesti naručioca i da je dokumentuje na propisani način.

Ponuđač obezbeđuje da njegovi podizvođači, ako su navedeni u ponudi, takođe ispunjavaju uslove iz člana 45. ovog zakona, a dokazivanje ispunjenosti tih uslova dokumentuje se na način iz stava 1. ovog člana.

Ponuđač je dužan da u ponudi posebno potvrdi prihvatanje uslova iz člana 45. stava 1. tačka 4. ovog zakona i da naznači da li se ponuda odnosi na celokupnu nabavku ili samo na određene partije.

U slučaju da ponuđač da ponudu za sve partije, ona mora biti podneta tako da se može ocenjivati za svaku partiju posebno.

Stručne reference i poverljivost pribavljenih podataka

Član 47.

Ako naručilac zahteva da se prilože stručne reference, dužan je da u javnom pozivu ili u pozivu da se daju ponude i u konkursnoj dokumentaciji posebno naznači koje stručne preporuke (reference) ponuđači moraju pribaviti.

Naručilac je dužan da dosledno poštuje zakonite interese ponuđača, štiteći njihove tehničke ili poslovne tajne.

Naručilac može da koristi pribavljene podatke samo za potrebe konkretne javne nabavke.

Ponuđač je odgovoran za autentičnost stručnih referenci iz stava 1. ovog člana.

Izjava ponuđača

Član 48.

Ako nadležni organ države odnosno republike u kojoj ponuđač ima sedište ne izda potvrdu iz člana 46. stav 1. tačka 2. ovog zakona, ponuđač može, umesto potvrde, priložiti svoju pismenu izjavu, overenu pred nadležnim organom države odnosno republike u kojoj ima sedište, datu pod krivičnom i materijalnom odgovornošću.

8. Priznavanje kvalifikacije

Ustanovljavanje kvalifikacije

Član 49.

Naručilac je dužan da pre nego što ugovori nabavku proveri da li ponuđač ispunjava uslove u pogledu poslovnog i finansijskog kapaciteta, određene u članu 45. stav 2. tačka 6. ovog zakona.

Naručilac je dužan da nabavku ugovori poštujući kriterijume za ustanovljavanje kvalifikacije koji se odnose na finansijske, kadrovske i tehničke sposobnosti ponuđača za izvršenje nabavke.

Naručilac može da definiše i dodatne kriterijume za ustanovljavanje kvalifikacije ponuđača koji ne mogu diskriminirati pojedine ponuđače.

Ustanovljavanje kvalifikacije podizvođača

Član 50.

Pri ustanovljavanju kvalifikacije za izvršenje nabavke, naručilac može da zahteva od ponuđača da u ponudi navede da li će izvršenje nabavke u celini ili delimično poveriti podizvođaču.

U slučaju da se izvođenje nabavke namerava poveriti podizvođaču, ponuđač je dužan da navede ime podizvođača, a ukoliko ugovor bude zaključen, taj podizvođač će biti naveden u ugovoru između naručioca i ponuđača.

Ponuđač u potpunosti odgovara za izvršenje ugovorene nabavke naručiocu, bez obzira na broj podizvođača.

Ponuđač je dužan da naručiocu na njegov zahtev omogući pristup kod podizvođača, radi ustanovljavanja kvalifikacije.

Podnošenje zajedničke ponude

Član 51.

Ponudu može podneti grupa ponuđača.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac ne može od grupe ponuđača da zahteva da se povezuju u određeni pravni oblik kako bi mogli da podnesu zajedničku ponudu.

Naručilac može da zahteva od grupe ponuđača da podnesu pravni akt kojim se obavezuju na zajedničko izvršenje nabavke ako dobiju ugovor, pod uslovom da je takav zahtev neophodan za uspešno izvršenje nabavke.

Pravnim aktom iz stava 3. ovog člana precizira se odgovornost svakog pojedinog ponuđača za izvršenje ugovora.

Ponuđači iz grupe ponuđača odgovaraju neograničeno solidarno prema naručiocu.

Naručilac može da traži od pravnih lica da u ponudama ili u zahtevima za učestvovanje navedu imena i odgovarajuće profesionalne kvalifikacije lica koja će biti odgovorna za izvršenje ugovora.

Izbor kandidata

Član 52.

U prvoj fazi restriktivnog postupka i postupka sa pogađanjem naručilac će izabrati one ponuđače koje će u drugoj fazi pozvati kao kandidate da podnesu ponudu ili da učestvuju u pogađanju.

Naručilac će u prvoj fazi postupaka iz stava 1. ovog člana izabrati kandidate na osnovu podataka koje su dostavili ponuđači, a koji dokazuju ponuđačev:

- 1) pravni status;
- 2) poslovni kapacitet;
- 3) finansijski kapacitet;
- 4) tehničke kvalifikacije i
- 5) kadrovske kvalifikacije.

Ponuđač dokazuje ispunjenost uslova iz stava 2. ovog člana na način uređen u članu 46. ovog zakona.

Sastavljanje liste kandidata

Član 53.

Naručilac je dužan da sastavi listu kandidata i da odredi period za koji se priznaje njihova kvalifikacija, koji ne može biti duži od tri godine.

Naručilac koji bira ponuđača u postupku sa pogađanjem zbog toga što nije primio ispravne ili prihvatljive ponude, dužan je da u postupak uključi sve ponuđače iz prethodnog neuspelog otvorenog ili restriktivnog postupka kojima je priznata kvalifikacija na osnovu člana 52. ovog zakona i koji su podneli ispravne ponude, i da objavi oglas da će javnu nabavku da ugovori u postupku sa pogađanjem.

9. Kriterijumi za izbor najbolje ponude

Određivanje kriterijuma

Član 54.

Naručilac je dužan da objavi identične kriterijume za izbor najbolje ponude u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji.

Kriterijumi na osnovu kojih naručilac bira najbolju ponudu u konkursnoj dokumentaciji moraju biti opisani i vrednovani, ne smeju biti diskriminatorski i moraju stajati u logičkoj vezi sa sadržinom javne nabavke.

Naručilac će u konkursnoj dokumentaciji navesti, opisati i vrednovati unapred sve kriterijume koje namerava da primeni.

Naručilac ne može da menja kriterijume posle oglašavanja javnog poziva za davanje ponuda ili dodele ugovora o javnoj nabavci u restriktivnom postupku.

Pri ocenjivanju ponuda naručilac je dužan da primenjuje samo one kriterijume koji su sadržani u konkursnoj dokumentaciji i to na način kako su opisani i vrednovani.

Vrste kriterijuma

Član 55.

Kriterijumi za ocenjivanje ponude su:

- 1) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
- 2) najniža ponuđena cena.

Ekonomski najpovoljnija ponuda je ponuda koja se zasniva na različitim kriterijumima, u zavisnosti od predmeta javne nabavke i to naročito na:

- 1) rok isporuke ili izvršenja usluge ili radova;
- 2) tekućim troškovima;
- 3) troškovnoj ekonomičnosti;
- 4) kvalitetu i primeni odgovarajućih sistema LjA/LjC;
- 5) estetskim i funkcionalnim karakteristikama;
- 6) tehničkim i tehnološkim prednostima;
- 7) post-prodajnom servisiranju i tehničkoj pomoći;
- 8) garantnom periodu, vrsti i kvalitetu garancija i garantovanim vrednostima;
- 9) obavezama u pogledu rezervnih delova;
- 10) post-garancijskom održavanju;
- 11) ponuđenoj ceni;
- 12) mogućnostima tipizacije i unifikacije;
- 13) obimu angažovanja podizvođača i dr.

Svakom od elemenata iz stava 2. ovog člana naručilac u konkursnoj dokumentaciji određuje relativni značaj (ponder), tako da zbir podnera iznosi 100.

Izbor između dostavljenih ponuda primenom kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude naručilac sprovodi tako što ih rangira na osnovu tih kriterijuma i pondera određenih za te kriterijume.

Izbor između dostavljenih ponuda primenom kriterijuma najniže ponuđene cene zasniva se na najnižoj ceni kao jedinom kriterijumu, ako su ispunjeni svi uslovi navedeni u konkursnoj dokumentaciji.

Ako se primenjuje kriterijum najniže ponuđene cene, naručilac ne može po zaključenju ugovora da prihvati bilo kakvo naknadno povećanje cene.

Ponude sa varijantama

Član 56.

Ako je kriterijum za dodelu ugovora o javnoj nabavci ekonomski najpovoljnija ponuda, naručilac može da uzme u obzir varijante podnete od strane ponuđača koje ispunjavaju minimum zahteva iz naručiočevih tehničkih specifikacija.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede minimalne tehničke specifikacije koje se moraju poštovati u predlogu sa varijantama, kao i posebne zahteve za predstavljanje tih predloga.

Ako ponuda sa varijantama nije dozvoljena naručilac je dužan da to posebno naglasi u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji.

Naručilac ne može da odbije predložene varijante isključivo na osnovu toga što je ponuda sa varijantama bila sastavljena na bazi tehničkih specifikacija, izrađenih u skladu sa nacionalnim tehničkim specifikacijama, koje su bile priznate kao primerene za ispunjenje suštinskih zahteva.

Neuobičajeno niska cena

Član 57.

Ako su u ponudi za određenu javnu nabavku ponuđene neuobičajeno niske cene, naručilac je dužan, da u pismenom obliku zahteva posebno obrazloženje svih onih njenih sastavnih delova koje smatra merodavnim, a naročito navode u pogledu ekonomske načina gradnje, proizvodnje ili izabranih tehničkih rešenja, u pogledu izuzetno povoljnih uslova koji ponuđaču stoje na raspolaganju za izvršenje ugovora ili u pogledu originalnosti proizvoda ili radova koje ponuđač predlaže.

Naručilac je dužan da ponuđaču, u slučaju iz stava 1. ovog člana odredi primeren rok za odgovor, koji ne može biti duži od 20 dana od dana dostavljanja zahteva.

Naručilac je dužan da, po dobijanju obrazloženja, proveri merodavne sastavne elemente ponude iz stava 1. ovog člana.

Dodatna objašnjenja, kontrola i dopuštene ispravke

Član 58.

Naručilac može da zahteva od ponuđača dodatna objašnjenja koja će mu pomoći pri pregledu, vrednovanju i upoređivanju ponuda, a može da vrši i kontrolu (uvid) kod ponuđača odnosno njegovog podizvođača.

Naručilac ne može da zahteva, dozvoli ili ponudi bilo kakvu promenu u sadržini ponude, uključujući promenu cene, a posebno ne može da zahteva, dozvoli ili ponudi takvu promenu koja bi neadekvatnu ponudu učinila adekvatnom.

Naručilac može, uz saglasnost ponuđača, da izvrši samo ispravke računskih grešaka uočenih prilikom razmatranja ponude po okončanom postupku otvaranja ponuda.

Naručilac može da zahteva da mu ponuđač dostavi podatke o svojim poslovnim vezama koje su od značaja za konkretnu javnu nabavku.

U slučaju kada se dodeljuje ugovor o javnoj nabavci čija je vrednost veća od 300.000.000 dinara, ponuđač je dužan da naručiocu podnese ponudu i kopiju ponude u dve odvojene koverte.

Za identičnost ponude i kopije jemči ponuđač.

Ponuda se otvara u skladu sa odredbama ovog zakona, a kopija ponude se neotvorena istovremeno i neposredno dostavlja Komisiji za zaštitu prava ponuđača.

Ako se ne podnese zahtev za zaštitu prava, deponovana kopija se vraća ponuđaču odmah po isteku roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava.

Ako ponuđač podnese zahtev za zaštitu prava, deponovana kopija se vraća ponuđaču odmah po okončanju postupka za zaštitu prava.

10. Rokovi u postupku dodele ugovora o javnim nabavkama

Rok za podnošenje ponuda

Član 59.

Naručilac je dužan da u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji odredi rok u kojem treba podneti ponude.

Rok za podnošenje ponuda određen u javnom pozivu mora biti isti kao i rok za podnošenje ponuda određen u konkursnoj dokumentaciji.

Određivanjem roka iz stava 2. ovog člana smatra se određivanje datuma i sata do kojeg se ponude mogu podnositi.

Po isteku roka za podnošenje ponuda ponuđač ne može povući niti menjati svoje ponude, a ukoliko to ipak učini ili ukoliko ne potpiše ugovor kada je njegova ponuda izabrana, naručilac je ovlašćen da unovči garanciju datu uz ponudu.

Ponuđač podnosi ponudu lično ili putem pošte.

Računanje rokova

Član 60.

Rokovi za podnošenje ponuda računaju se od dana kada je javni poziv o javnoj nabavci objavljen u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Blagovremena ponuda

Član 61.

Blagovremenom ponudom smatra se ponuda podneta do datuma i sata određenih u javnom pozivu.

Naručilac je dužan da po prijemu određene ponude naznači datum i sat njenog prijema i da ponuđaču, na njegov zahtev, izda potvrdu o prijemu.

Ako je ponuda podneta po isteku datuma i sata određenih u javnom pozivu, smatraće se neblagovremenom, a naručilac će je po okončanju postupka otvaranja ponuda vratiti neotvorenu ponuđaču, sa naznakom da je podneta neblagovremeno.

Određivanje roka za podnošenje ponuda

Član 62.

Rok za podnošenje ponuda mora biti primeren vremenu potrebnom za pripremu ispravne ponude.

Ako se za pripremu ponude zahteva pregled obimne konkursne dokumentacije ili obimnih tehničkih specifikacija, obilazak lokacije i sl. naručilac će predvideti mogućnost produženja roka.

Opšti rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku

Član 63.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku ne može biti kraći od 40 dana od dana kada je javni poziv objavljen u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Skraćeni rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku

Član 64.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku može biti i kraći od roka iz člana 63. ovog zakona, ali ne kraći od 30 dana.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku može biti i kraći od roka iz stava 1. ovog člana, ali ne kraći od 22 dana od dana kada je javni poziv objavljen, ako je naručilac u skladu sa članom 69. ovog zakona:

- 1) objavio prethodni raspis o nameri da dodeli javnu nabavku i to na propisanom obrascu;
- 2) prethodni raspis objavio najmanje 52 dana i najviše 12 meseci pre nego što je javni poziv objavljen;
- 3) u prethodnom raspisu objavio najmanje onoliko informacija koliko ih je imao na raspolaganju u momentu slanja tog raspisa.

Rokovi za podnošenje prijave u restriktivnom postupku i u postupku sa pogađanjem

Član 65.

Rok za podnošenje prijave za učestvovanje u restriktivnom postupku i u postupku sa pogađanjem pošto je prethodno objavljen javni poziv ne može biti duži od 25 dana od dana kada je naručilac poslao poziv.

Određivanje opšteg roka za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku

Član 66.

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku ne može biti kraći od 30 dana od dana kada je naručilac poslao pismeni poziv.

Skraćeni rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku

Član 67.

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku može biti i kraći od roka iz člana 66. ovog zakona, ali ne može biti kraći od 26 dana od dana kada je naručilac poslao pismeni poziv ako je naručilac:

- 1) objavio prethodni raspis o nameri da dodeli javnu nabavku i to na propisanom obrascu;
- 2) prethodni raspis objavio najmanje 52 dana i najviše 12 meseci pre nego što je javni poziv objavljen;
- 3) u prethodnom raspisu objavio najmanje onoliko informacija koliko ih je imao na raspolaganju u momentu slanja tog raspisa.

Prijava za učestvovanje u postupku za dodelu ugovora o javnoj nabavci može se poslati pismom, telegramom, teleksom, telefaksom ili elektronskom poštom, a može se najaviti telefonom.

Ako su prijave poslate telegramom, teleksom, telefaksom, elektronskom poštom ili najavljene telefonom, moraju biti potvrđene pismom koje se dostavlja u roku koji je određen za dostavljanje ponuda.

Uslovi za dodatno skraćanje rokova u restriktivnom postupku

Član 68.

Ako u restriktivnom postupku zbog hitnosti nije moguće poštovati rokove iz člana 67. ovog zakona, naručilac može da odredi sledeće rokove:

- 1) krajnji rok za podnošenje prijave za učestvovanje u postupku ne može biti kraći od 15 dana od dana kada je poslat poziv;
- 2) krajnji rok za podnošenje ponude ne može biti kraći od 10 dana od dana poziva za učestvovanje na konkursu.

Ako je kandidat blagovremeno zahtevao dodatna obaveštenja u vezi sa konkursnom dokumentacijom, naručilac je dužan da mu ih dostavi najkasnije četiri dana pre isteka roka za podnošenje ponuda.

Prijave i pozivi za učestvovanje na konkursu šalju se najbržim mogućim putem.

Ako ponuđač pošalje prijavu telegramom, teleksom, telefaksom ili je najavi telefonom, dužan je da je potvrdi pismom, koje se šalje pre isteka roka iz stava 1. ovog člana.

Odredbe st. 1-4. ovog člana ne odnose se na javne nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja.

11. Objavljivanje oglasa o javnoj nabavci

Način objavljivanja javne nabavke

Član 69.

Svi oglasi o javnim nabavkama objavljuju se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i u najmanje još jednim dnevnim novinama koje se distribuiraju na celoj teritoriji Republike.

Ako vrednost javne nabavke prelazi 6.000.000 dinara za dobra i usluge, odnosno 120.000.000 dinara za radove, oglasi iz stava 1. ovog člana objavljuju se i u novinama, odnosno u odgovarajućoj poslovnoj publikaciji ili tehničkom ili profesionalnom časopisu, koji su dostupni široj međunarodnoj stručnoj i drugoj javnosti, na jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini.

Oglasi o javnim nabavkama objavljuju se i na njeb site-u Uprave, u skladu sa odlukom Uprave.

Oglasi o javnim nabavkama iz stava 3. ovog člana objavljuju se na srpskom jeziku i na jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini.

Vrste oglasa

Član 70.

Vrste oglasa su:

- 1) prethodni raspis;
- 2) javni poziv;
- 3) javni poziv za kvalifikaciju ponuđača;

- 4) obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci i
- 5) periodično informativno obaveštenje.

U restriktivnom postupku naručilac će objaviti javni poziv u prvoj fazi podnošenja ponuda zbog utvrđivanja kvalifikacije, a u drugoj fazi poziva kandidate da podnesu ponude.

Javni poziv za kvalifikaciju ponuđača i periodično informativno obaveštenje objavljuju se samo u slučajevima javne nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja.

Prethodni raspis

Član 71.

Za planirane javne nabavke čija je okvirna vrednost veća od 50.000.000 dinara naručilac je dužan da najmanje jednom godišnje objavi prethodni raspis o nameri da dodeli javnu nabavku.

U slučaju javnih nabavki u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja, prethodni raspis se objavljuje najkasnije 12 meseci pre datuma kada će naručilac poslati poziv za učešće u restriktivnom postupku ili u postupku sa pogađanjem, pri čemu naručilac mora poštovati i rokove određene za podnošenje ponude predviđene ovim zakonom.

Javni poziv

Član 72.

Naručilac je dužan da objavi javni poziv:

- 1) u slučaju javne nabavke u otvorenom postupku;
- 2) u prvoj fazi restriktivnog postupka i
- 3) u slučaju javne nabavke u postupku sa pogađanjem posle prethodnog objavljivanja.

Javni poziv sadrži podatke o naručiocu, predmetu nabavke, uslovima za učestvovanje, kriterijumima, vremenu i mestu uvida u konkursnu dokumentaciju, vremenu i mestu podnošenja ponude, okvirnom datumu donošenja odluke o dodeli ugovora o javnoj nabavci, kao i o imenu osobe za kontakt koja će pružati dodatne informacije.

Javni poziv može da sadrži i druge podatke neophodne za obaveštavanje ponuđača.

Javni poziv za kvalifikaciju ponuđača i sadržina poziva za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku

Član 73.

U restriktivnom postupku naručilac bira najpovoljniju ponudu posle sprovedenog kvalifikacionog postupka u prvoj fazi.

U slučaju kvalifikacionog postupka, naručilac je dužan da obezbedi da različiti ponuđači mogu u bilo kojem momentu zatražiti da se ustanovi njihova kvalifikacija za učestvovanje.

Ako je upućen javni poziv u kvalifikacionom postupku, ponuđači iz postupka sa prethodnim ustanovljavanjem kvalifikacija ili učesnici u postupku sa pogađanjem biće izabrani između kandidata, u skladu sa ovim metodom izbora.

Javni poziv za kvalifikaciju ponuđača u kvalifikacionom postupku sadrži naročito podatke o:

- 1) nazivu i adresi naručioca, uključujući broj telefona, telefaksa i teleksa, kao i e-mail adresu;
- 2) nameni zbog koje se primenjuje kvalifikacioni postupak;
- 3) adresi na kojoj se mogu dobiti obaveštenja u vezi sa učestvovanjem u kvalifikacionom postupku;
- 4) roku za podnošenje zahteva za učestvovanje;
- 5) trajanju kvalifikacionog postupka, ukoliko je moguće dati procenu.

Ako naručilac oceni da će odlučivanje trajati duže od šest meseci od dana podnošenja zahteva za učestvovanje, dužan je da u roku od dva meseca od dana podnošenja zahteva obavesti podnosioca o razlozima produženog odlučivanja i o datumu odlučivanja.

Kvalifikacioni postupak može se odvijati kroz više faza kvalifikacije i mora biti postavljen na nediskriminatorskim kriterijumima i uslovima, unapred ustanovljenim od strane naručioca.

Naručilac može kriterijume i uslove iz stava 6. ovog člana po potrebi ažurirati.

Na zahtev svakog zainteresovanog dobavljača i pružaoca usluga, kriterijumi i uslovi iz stava 6. ovog člana moraju biti dostupni, a naručilac je dužan i da ga obavesti o njihovom ažuriranju.

Ako naručilac smatra da njegov sistem kvalifikacije ispunjava i zahteve drugih naručilaca, dužan je da zainteresovanim dobavljačima i pružiocima usluga dostavi nazive tih naručilaca.

Naručioci su dužni da primenjuju kvalifikacioni postupak za dodelu ugovora o javnim nabavkama u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja.

Naručilac je dužan da istovremeno i u pisanom obliku pozove izabrane kandidate da podnesu ponude.

Poziv sadrži naročito podatke o:

1) adresi na kojoj kandidat može zahtevati konkursnu dokumentaciju i dopunsku dokumentaciju, roku za podnošenje zahteva, iznosu i uslovima plaćanja za konkursnu dokumentaciju;

2) roku za prijem ponuda, adresi na koju se šalju ponude i jeziku na kome treba da budu sastavljene;

3) referencama ponuđača u oblasti na koju se javna nabavka odnosi;

4) listi dokumenata koje treba podneti kao prilog kojim se potvrđuju navodi kandidata koji se odnose na ispunjenje uslova za učestvovanje ili kojima se dopunjuju podaci kojima se dokazuje finansijski i poslovni kapacitet kandidata i sposobnost za izvršenje ugovora koji je predmet poziva;

5) datumu otvaranja ponuda.

Obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci

Član 74.

Naručilac je dužan da u "Službenom glasniku Republike Srbije" objavi obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci, najkasnije u roku od 14 dana od dana zaključenja ugovora.

Periodično informativno obaveštenje

Član 75.

Periodično informativno obaveštenje odnosi se na dobra, radove ili usluge koji su predmet javne nabavke u restriktivnom postupku ili u postupku sa pogađanjem kojim se pozivaju svi zainteresovani ponuđači da podnesu pismene prijave.

U obaveštenju iz stava 1. ovog člana navodi se da će ugovor biti dodeljen u restriktivnom postupku ili u postupku sa pogađanjem, bez naknadnog objavljivanja javnog poziva i pozivaju se zainteresovani ponuđači da se u pismenom obliku prijave za učestvovanje.

Pre otpočinjanja izbora ponuđača ili učesnika u pogađanju naručilac je dužan da pozove sve kandidate da potvrde svoj interes za učestvovanje u postupku javne nabavke.

12. Otvaranje ponuda

Javno otvaranje ponuda

Član 76.

Otvaranje ponuda u otvorenom postupku i u drugoj fazi restriktivnog postupka je javno.

Izuzetno, naručilac može iz razloga čuvanja poslovne, službene, vojne ili državne tajne odlučiti da postupak otvaranja ponuda ne bude javan.

Odluku iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da navede prilikom oglašavanja javne nabavke.

Zapisnik o otvaranju ponuda

Član 77.

Naručilac je dužan da o postupku otvaranja ponuda vodi zapisnik u koji se unose naročito sledeći podaci:

- 1) broj pod kojim je ponuda zavedena;
- 2) naziv, odnosno šifra ponuđača, ako je konkurs anoniman;
- 3) ponuđena cena i eventualni popusti koje nudi ponuđač.

Naručilac je dužan da u toku postupka obezbedi čuvanje ponuđačeve poslovne tajne.

Ministar finansija i ekonomije bliže uređuje postupak otvaranja ponuda u otvorenom postupku, restriktivnom postupku i u postupku sa pogađanjem i propisuje obrazac za vođenje zapisnika o otvaranju ponuda.

Dostavljanje zapisnika o otvaranju ponuda

Član 78.

Naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana okončanja postupka otvaranja ponuda pošalje ponuđačima zapisnik o otvaranju ponuda.

13. Dodela ugovora o javnoj nabavci

Ispravna ponuda, odgovarajuća ponuda i prihvatljiva ponuda

Član 79.

Naručilac bira najboljeg ponuđača ako je pribavio najmanje dve nezavisne ispravne ponude od strane dva različita ponuđača, koji nisu povezana lica u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit preduzeća, odnosno zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana.

Naručilac je dužan da u postupku dodele ugovora o javnoj nabavci, pošto pregleda i oceni ponude, odbije sve neispravne ponude, a može odbiti i neodgovarajuće i neprihvatljive ponude.

Ako je primio samo neodgovarajuće ili samo neprihvatljive ponude, naručilac može da nastavi postupak dodele ugovora o javnoj nabavci u skladu sa odredbama člana 23. ovog zakona.

Naručilac može da zahteva od ponuđača ili kandidata da u roku koji nije duži od 20 dana podnesu dodatne dokaze o ispunjavanju uslova, ali samo u slučaju kada ponuđač ili kandidat nisu mogli pribaviti tražena dokumenta zbog toga što se ona ne izdaju po propisima države odnosno Republike Crne Gore, u kojoj ponuđač ili kandidat ima sedište.

U slučaju iz stava 4. ovog člana, naručilac će da navede koji dokumenti ili drugi dokazi moraju biti priloženi.

Odbijanje svih ponuda

Član 80.

Naručilac je dužan da svoju odluku o odbijanju svih ponuda pismeno obrazloži, posebno navodeći razloge odbijanja.

Naručilac je dužan da odluku iz stava 1. ovog člana objavi u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Izveštaj o dodeli ugovora o javnoj nabavci

Član 81.

Naručilac je dužan da sastavi pismeni izveštaj o svakom dodeljenom ugovoru o javnoj nabavci.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana mora da sadrži naročito sledeće podatke:

- 1) ime i adresu naručioca;
- 2) predmet i vrednost ugovora o javnoj nabavci;
- 3) imena ponuđača čije su ponude odbijene i razloge za njihovo odbijanje;
- 4) ime uspešnog ponuđača i razloge za izbor njegove ponude, a ako je ponuđač naveo da će nabavku izvršiti uz pomoć podizvođača, i svaki deo ugovora koji će izvršiti podizvođač i
- 5) ako je primenjen postupak sa pogađanjem - okolnosti koje opravdavaju primenu tog postupka.

Obrazloženo obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci

Član 82.

Na osnovu izveštaja iz člana 81. ovog zakona, naručilac je dužan da ponuđačima odmah pošalje obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci.

Ponuđač koji nije izabran može pismeno zahtevati obrazloženo obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci u roku od osam dana od dana prijema obaveštenja iz stava 1. ovog člana.

Naručilac je dužan da obrazloženo obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci pošalje ponuđaču iz stava 2. ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema pismenog zahteva.

Obrazloženo obaveštenje iz stava 2. ovog člana sadrži sledeće podatke:

- 1) razloge za odbijanje ponude podnosioca zahteva iz stava 2. ovog člana;
- 2) imena ponuđača koji su ispunili zahtevane uslove i kriterijume;
- 3) prednosti izabrane ponude sa stanovišta ispunjenosti kriterijuma;
- 4) ime ponuđača čija je ponuda izabrana.

Naručilac može da odbije da pruži obrazloženo obaveštenje u celini ili delimično, ako bi davanje takvih podataka bilo u suprotnosti sa propisima ili na neki drugi način u suprotnosti sa javnim interesom ili ako bi narušilo poslovnu tajnu izabranog ponuđača, kao i ako bi obrazloženo obaveštenje sadržalo podatke koji su drugim propisima određeni kao poverljivi ili bi saopšteni podaci mogli u skladu sa zakonom uticati na lojalnu konkurenciju među ponuđačima ili drugim stranama u postupku.

Odbijanje zahteva za kvalifikaciju

Član 83.

Naručilac je dužan da obavesti kandidate čiji je zahtev za kvalifikaciju odbijen o razlozima za odbijanje zahteva koji se mogu zasnivati isključivo na kriterijumima za kvalifikaciju.

Pismene izveštaje o kvalifikovanim ponuđačima razvrstanim prema vrsti javne nabavke, naručilac je dužan da čuva u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast dokumentarne građe i arhive.

Isključivanje kandidata sa liste kvalifikovanih ponuđača

Član 84.

Naručilac može isključiti kandidata sa liste kvalifikovanih ponuđača samo iz razloga koji se zasnivaju na unapred utvrđenim kriterijumima.

Naručilac će o isključenju i o razlozima isključenja sa liste iz stava 1. ovog člana obavestiti ponuđača.

IV. PREDMET UGOVORA O JAVNOJ NABAVCI I POSEBNI SLUČAJEVI DODELE UGOVORA

1. Nabavka dobara

Određivanje predmeta ugovora o javnoj nabavci dobara

Član 85.

Predmet ugovora o javnoj nabavci dobara može biti :

- 1) kupovina dobara (sa plaćanjem cene odjednom ili na rate);
- 2) zakup dobara;
- 3) lizing dobara (sa pravom kupovine ili bez toga prava).

Prateće usluge

Član 86.

Ugovor o javnoj nabavci dobara može obuhvatiti i pružanje usluga ako su one nužno vezane za isporuku dobara (montaža, prevoz, osiguranje ili druge usluge definisane od strane naručioca).

Dodatne isporuke

Član 87.

Naručilac može da dodeli ugovor o javnoj nabavci dobara u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja i u slučaju dodatnih isporuka prvobitnog dobavljača namenjenih za:

- 1) delimičnu zamenu proizvoda, materijala ili instalacija ili
- 2) proširenje obima postojećih proizvoda, materijala ili instalacija, koja bi zbog promene dobavljača ili pružaoca usluge obavezivala naručioca da nabavlja materijal koji ima drukčije tehničke karakteristike, što bi prouzrokovalo nesrazmerno velike tehničke teškoće u poslovanju i održavanju.

Ukupna vrednost dodatnih isporuka dobara iz stava 1. ovog člana ne može da bude veća od 25% ukupne vrednosti glavne javne nabavke.

Druge isporuke

Član 88.

Naručilac može da dodeli ugovor o javnoj nabavci dobara u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja i u slučaju nabavke dobara namenjenih isključivo za potrebe istraživanja, eksperimenata, studiranja ili razvoja, a naručilac ne namerava da ta dobra koristi za bilo kakve komercijalne ciljeve, niti da nadoknađuje troškove istraživanja i razvoja.

2. Nabavka radova

Određivanje predmeta ugovora o javnoj nabavci radova

Član 89.

Predmet ugovora o javnoj nabavci radova je:

- 1) izvođenje radova;
- 2) projektovanje i izvođenje radova povezanih sa specifičnim aktivnostima navedenim u Aneksu II koji je sastavni deo ovog zakona;

3) rad pri izgradnji građevinskog objekta, uzetog kao celina, koji ispunjava sve ekonomske i tehničke uslove naručioca.

Prethodno informativno obaveštenje

Član 90.

Ako je predviđena vrednost radova veća od 50.000.000 dinara, naručilac je dužan da odmah po donošenju zakona kojim se uređuje godišnji budžet Republike objavi prethodno informativno obaveštenje o tim radovima.

Subvencionisana gradnja

Član 91.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na izvođenje radova za koje je investitor dobio subvenciju od direktnog ili indirektnog korisnika budžetskih sredstava ili od organizacije za obavezno socijalno osiguranje, ako subvencija prelazi 50% vrednosti ugovora o javnoj nabavci radova.

Odredbe stava 1. ovog člana primenjuju se na javne nabavke povezane sa gradnjom bolnica, sportskih i rekreativnih objekata i objekata za odmor, školskih i univerzitetskih zgrada i zgrada koje se koriste za potrebe državnih organa, kao i sa niskom gradnjom u skladu sa Aneksom II.

Dodatni radovi

Član 92.

Naručilac može da dodeli ugovor o javnoj nabavci radova u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja i u slučajevima:

1) kod dodatnih radova ili usluga koji nisu bili uključeni u prvobitno dodeljeni projekat ili u prvu javnu nabavku, a koji su zbog nepredvidljivih okolnosti postali neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci radova, pod uslovom da se ugovor dodeli prvobitnom izvođaču radova ili pružaocu usluga i ako:

(a) se takvi dodatni radovi ili usluge ne mogu razdvojiti u tehničkom ili ekonomskom pogledu od glavne javne nabavke, a da se pri tom ne prouzrokuju nepremostive teškoće za naručioca ili

(b) su takvi radovi ili usluge, koje bi naručilac mogao dodeliti odvojeno od izvršenja prvobitnog ugovora, neophodne za dalje faze izvođenja radova, pri čemu ukupna vrednost svih dodatnih radova ili usluga ne može da bude veća od 25% od ukupne vrednosti glavne javne nabavke;

2) kod novih usluga ili radova koji predstavljaju ponavljanje sličnih radova ili usluga, a izvodi ih prvobitni izvođač, pod uslovom da se takvi radovi ili usluge uklapaju u osnovni projekat za koji je po objavljenom javnom pozivu bio dodeljen prvi ugovor o javnoj nabavci. Ovu mogućnost naručilac je dužan da navede u prvoj objavi javnog poziva.

Naručilac može da dodeli ugovor o javnoj nabavci radova u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja iz stava 1. tačka 2. ovog člana samo ako je proteklo manje od tri godine od zaključenja prvog ugovora.

Drugi radovi

Član 93.

Naručilac može u postupku sa pogađanjem posle prethodnog objavljivanja da dodeli i ugovor gde je gradnja uključena ili izvedena isključivo za potrebe istraživanja, razvoja ili eksperimenta, a nije namenjena za bilo kakvu komercijalnu svrhu naručioca, niti za nadoknađivanje troškova istraživanja i razvoja.

Ispunjenje posebnih uslova za dodelu ugovora

Član 94.

Naručilac može u konkursnoj dokumentaciji da navede ovlašćeni organ koji će davati potrebna obaveštenja u pogledu obaveza koje treba ispuniti da bi se zadovoljili zahtevi iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da od ponuđača ili kandidata zahteva da pri sastavljanju svojih ponuda izričito navеду da su poštovali obaveze koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada.

Naručilac naročito proverava ispunjenje obaveza koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada od strane ponuđača ili kandidata, ako neuobičajeno niska cena proizlazi iz nepridržavanja ovih propisa.

Lista zainteresovanih izvođača radova

Član 95.

Privredna komora Republike Srbije (u daljem tekstu: *Komora*) će na osnovu javnog poziva sastaviti listu zainteresovanih izvođača građevinskih

radova, pridržavajući se uslova iz člana 45. stav 2. tač. 1-3. i 5. ovog zakona i uslova propisanih za gradnju objekata u Republici.

Ako SR Jugoslavija ima zaključen odgovarajući sporazum sa drugom državom, u listu zainteresovanih izvođača radova upisuju se izvođači sa sedištem u drugim državama, pod uslovom da ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana.

U listu zainteresovanih izvođača radova upisuju se izvođači sa sedištem u Republici Crnoj Gori, pod uslovom da ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana.

Ako Komora dođe do saznanja da izvođač upisan u listu zainteresovanih izvođača radova više ne ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana zatražiće pismeno od tog izvođača da u roku od osam dana od dana dostavljanja pismenog zahteva ponovo dokaže da ispunjava uslove.

Ako izvođač iz stava 4. ovog člana ne dostavi dokaze da i dalje ispunjava uslove iz st. 1. i 2. ovog člana Komora će ga izbrisati sa liste zainteresovanih izvođača radova.

Izvođači radova za svaki postupak javne nabavke na kojem učestvuju prilažu potvrdu o upisu u listu koju izdaje Komora.

***Izjava ponuđača, odnosno kandidata o ispunjavanju obaveza
prema zaposlenima i prema podizvođačima***

Član 96.

Naručilac je dužan da za svaku javnu nabavku zahteva da mu ponuđač ili kandidat priloži izjavu o tome da uredno ispunjava minimalne zahteve iz kolektivnog ugovora ili drugog odgovarajućeg pravnog akta, kao i da redovno i blagovremeno ispunjava obaveze prema podizvođačima.

Naručilac može da odredi posebne uslove u pogledu ispunjavanja obaveza od strane izvođača prema njegovim podizvođačima koje ponuđač mora izričito da prihvati.

3. Nabavka usluga

Određivanje predmeta ugovora o javnoj nabavci usluga

Član 97.

Predmet ugovora o javnoj nabavci usluga su usluge navedene u aneksima I A i I B koji su sastavni deo ovog zakona.

Javna nabavka usluga koje su neposredno subvencionisane iz budžeta sa više od 50% i kod kojih naručilac nije direktni korisnik budžetskih sredstava vrši se po odredbama ovog zakona.

Usluge na koje se Zakon ne primenjuje

Član 98.

Odredbe ovog zakona ne odnose se na:

- 1) usluge navedene u članu 2. ovog zakona;
- 2) finansijske usluge (kredit, zajam) vezane za kupovinu ili zakup zemljišta, izgrađenih stambenih objekata ili drugih nepokretnosti odnosno prava u vezi sa njima, bez obzira u kakvoj se formi zaključuje, da li je zaključen istovremeno, pre ili posle zaključenja ugovora o kupovini ili zakupu nepokretnosti;
- 3) kupovinu, razvoj, produkciju ili koprodukciju radio i televizijskog programa ili vremena za emitovanje programa;
- 4) usluge glasovne telefonije, teleksa, radio-telefonije, pejdžinga i satelitske usluge;
- 5) usluge arbitraže i sporazumnog rešavanja sporova;
- 6) finansijske usluge u vezi sa emitovanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata;
- 7) usluge Narodne banke Jugoslavije;
- 8) ugovore o radu i
- 9) usluge istraživanja i razvoja (osim u slučaju kada rezultate istraživanja naručilac koristi isključivo za svoje potrebe) pod uslovom da troškove ovih usluga snosi u potpunosti naručilac.

Dodela ugovora o javnoj nabavci usluga putem konkursa

Član 99.

Naručilac će da dodeli ugovor o javnoj nabavci usluga putem konkursa u oblastima urbanističkog planiranja, arhitekture, građevinarstva, inženjerstva, dizajna i informatike.

Nacrt, plan ili dizajn bira nezavisni žiri.

U žiriju iz stava 2. ovog člana mogu učestvovati samo fizička lica koja nisu povezana sa učesnicima na konkursu.

Ako naručilac zahteva od učesnika na konkursu posebne profesionalne kvalifikacije ili iskustvo, najmanje jedna trećina članova žirija mora imati najmanje jednake kvalifikacije, odnosno iskustvo.

Žiri je samostalan u odlučivanju, a učestvovanje na konkursu mora biti anonimno.

Odluka žirija zasniva se isključivo na kriterijumima iz člana 55. ovog zakona.

Dodatne usluge

Član 100.

Naručilac može da dodeli ugovor o javnoj nabavci usluga u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja:

1) kod dodatnih usluga ili radova koji nisu bili uključeni u prvobitno dodeljeni projekat ili u prvu javnu nabavku, a koji su zbog nepredvidljivih okolnosti postali neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, pod uslovom da se ugovor dodeli prvobitnom pružaocu usluga ili izvođaču radova i ako:

(a) se takve dodatne usluge ili radovi ne mogu razdvojiti, u tehničkom ili ekonomskom pogledu, od glavne javne nabavke, a da se pri tom ne prouzrokuju nepremostive teškoće za naručioca ili

(b) su takve usluge ili radovi, mada bi ih naručilac mogao dodeliti odvojeno od izvršenja prvobitnog ugovora neophodne za dalje faze izvođenja radova, pri čemu ukupna procenjena vrednost tih dodatnih usluga ili radova ne može da bude veća od 25% od ukupne vrednosti glavne javne nabavke;

2) kod novih usluga ili radova koji predstavljaju ponavljanje sličnih usluga ili radova koje izvodi prvobitni izvođač, pod uslovom da se takve usluge ili radovi uklapaju u osnovni projekat za koji je po objavljenom javnom pozivu bio dodeljen prvi ugovor o javnoj nabavci. Ovu mogućnost naručilac je dužan da navede u prvoj objavi javnog poziva. Naručilac može dodeliti ugovor o javnoj nabavci usluga u postupku sa pogađanjem bez prethodnog objavljivanja iz ove tačke samo ako je proteklo manje od tri godine od zaključenja prvog ugovora;

3) kada se ugovor o javnoj nabavci usluga dodeljuje na osnovu konkursa za nacrt, plan ili dizajn iz člana 99. ovog zakona, a treba ga dodeliti jednom uspešnom kandidatu ili jednom od više uspešnih kandidata. Ako ima više uspešnih kandidata, naručilac je dužan da na pogađanje pozove svakoga od njih.

Dodela ugovora o konsultantskim uslugama

Član 101.

Dodela ugovora o konsultantskim uslugama (usluge iz tač. 9-11 Aneksa I A i usluge iz tač. 21. i 22. Aneksa I B) vrši se u restriktivnom postupku.

U prvoj fazi, naručilac priznaje kvalifikaciju određenom broju kandidata, na osnovu sposobnosti i profesionalnog iskustva u vezi sa uslugama koje su predmet javne nabavke.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, naručilac može, s obzirom na prirodu konsultantske usluge koja je predmet javne nabavke, u javnom pozivu zatražiti od mogućih ponuđača, da iskažu svoju zainteresovanost.

Javni poziv iz st. 2. i 3. ovog člana sadrži podatke o:

- 1) nazivu i adresi naručioca, uključujući broj telefona, telefaksa i teleksa, kao i e-mail adresu;
- 2) nameni zbog koje se primenjuje kvalifikacioni postupak;
- 3) adresi na kojoj se mogu dobiti obaveštenja u vezi sa učestvovanjem u kvalifikacionom postupku;
- 4) roku za podnošenje zahteva za učestvovanje;
- 5) trajanju kvalifikacionog postupka, ukoliko je moguće dati procenu;
- 6) konsultantskoj usluzi koja je predmet javne nabavke;
- 7) načinu na koji se može dobiti predkvalifikaciona dokumentacija;
- 8) iznosu troškova umnožavanja i dostavljanja predkvalifikacione dokumentacije koje treba pokriti.

U drugoj fazi naručilac poziva sve kandidate kojima je priznao kvalifikaciju, odnosno ponuđače koji su iskazali svoju zainteresovanost da podnesu ponudu.

Član 102.

Naručilac može, po prethodno dobijenoj saglasnosti Uprave, poziv za podnošenje ponuda za konsultantsku uslugu da dostavi neposredno ponuđačima, ako:

1) konsultantska usluga koja je predmet javne nabavke može da se dobije samo od ograničenog broja ponuđača, u kom slučaju se poziv za davanje ponude dostavlja svim takvim ponuđačima;

2) vreme i troškovi neophodni za procenjivanje velikog broja predloga ne bi bili u srazmeri sa vrednošću usluge koja je predmet javne nabavke, pod uslovom da je poziv za davanje ponude dostavljen dovoljnom broju ponuđača da se obezbedi efektivna konkurencija.

Poziv za podnošenje ponuda konsultantskih usluga, pored elemenata iz člana 52. stav 2. ovog zakona, sadrži naročito i naznaku i relativni značaj (ponder) kriterijuma koji će se primeniti prilikom ocenjivanja ponuda.

Naručilac je dužan da kriterijume iz stava 2. ovog člana zasniva na:

1) kvalifikacijama, iskustvu, ugledu, pouzdanosti i profesionalnim i menadžerskim sposobnostima ponuđača i osoblja koje će biti uključeno u pružanje usluge;

2) stepenu u kojem ponuda zadovoljava potrebe naručioca;

3) ponuđenoj ceni, uključujući eventualne sporedne i povezane troškove;

4) efektima ponude na platni bilans i devizne rezerve SR Jugoslavije;

5) obimu učešća domaćih učesnika i podsticanju zaposlenosti;

6) efektima prenosa tehnologije i znanja i razvoja menadžerskih i profesionalnih veština;

7) drugim okolnostima, u zavisnosti od prirode konsultantske usluge.

Svakom od elemenata iz stava 3. ovog člana naručilac će odrediti relativni značaj (ponder), tako da zbir pondera iznosi 100.

Naručilac rangiranje dostavljenih ponuda sprovodi tako što će prvo ustanoviti minimalan nivo koji ponude moraju ispunjavati u pogledu kvaliteta i tehničkih aspekata, koji se dobija primenom ponderisanih kriterijuma iz stava 3. tač. 1), 2) i 4) - 7) ovog člana, a zatim ih rangira na osnovu tih kriterijuma i pondera.

Posle izvršenog rangiranja, naručilac će uporediti ponuđene cene ponuda rangiranih iznad minimalnog nivoa.

Izabrana može biti ponuda iz stava 5. ovog člana:

1) sa najnižom cenom, ili

2) sa najboljom kombinovanom ocenom kriterijuma iz stava 2. tač. 1), 2), 4) i 7) ovog člana i ponuđene cene.

Član 103.

Dodela ugovora o konsultantskim uslugama može da se vrši u postupku sa pogađanjem posle prethodnog objavljivanja.

Pogađanje iz stava 1. ovog člana je:

- 1) simultano ili
- 2) konsektivno.

Simultano pogađanje je pogađanje sa ponuđačima koji su u postupku iz čl. 101. i 102. ovog zakona podneli prihvatljive ponude, a može tražiti ili dopustiti izmene u ponudama, pod uslovom da je mogućnost da se učestvuje u pogađanju pružena svim ovim ponuđačima.

Po okončanju pogađanja naručilac će zahtevati od svih ponuđača preostalih u postupku da, u roku koji odredi, dostave najbolju i konačnu ponudu u pogledu svih aspekata sadržanih u njihovim predlozima.

Kod ocenjivanja ponuda, ponuđena cena se razmatra odvojeno i tek pošto je obavljena tehnička ocena ponuda.

Ugovor o javnoj nabavci konsultantskih usluga dodeliće se ponuđaču čija ponuda najviše odgovara potrebama naručioca, utvrđenih na osnovu kriterijuma iz člana 102. ovog zakona i pondera određenih za te kriterijume na način predviđen u javnom pozivu iz člana 101. ovog zakona.

Član 104.

Konsektivno pogađanje obuhvata utvrđivanje minimalnog nivoa koji ponude moraju ispunjavati u pogledu kvaliteta i tehničkih aspekata iz člana 102. ovog zakona i rangiranje ponuda.

Naručilac je dužan da ponuđače rangirane ispod minimalnog nivoa iz stava 1. ovog člana obavesti o tome.

Naručilac poziva na pogađanje o ponuđenoj ceni ponuđača koji je rangiran kao prvi, a ostale ponuđače iznad minimalnog nivoa obaveštava da mogu biti pozvani na pogađanje ako se ugovor o javnoj nabavci ne dodeli pozvanom ponuđaču.

Postupak iz stava 3. ovog člana trajaće do dodele ugovora o javnoj nabavci, odnosno do odbacivanja preostalih ponuda.

Konkurs kao sastavni deo druge usluge

Član 105.

Predmet javne nabavke, prema ovom zakonu, obuhvata konkurse za nacрте, planove ili dizajne koji su sastavni deo postupka za dodelu ugovora o javnoj nabavci usluga navedenih u:

- 1) Aneksu I B;
- 2) Aneksu I A, osim usluga glasovne telefonije, radio-telefonije, pejdžinga i satelitskih usluga iz tačke 5. toga aneksa.

Konkurs kao samostalna usluga

Član 106.

Predmet javne nabavke obuhvata i samostalne konkurse za nacрте, planove ili dizajne, s dodelom nagrade i plaćanjem učesnicima u slučajevima usluga iz:

- 1) Aneksa I B;
- 2) Aneksa I A, osim usluga glasovne telefonije, radio-telefonije, pejdžinga i satelitskih usluga iz tačke 5. toga aneksa.

V. JAVNE NABAVKE U OBLASTIMA VODOPRIVREDE, ENERGETIKE, TELEKOMUNIKACIJA I SAOBRAĆAJA

Predmet javne nabavke

Član 107.

Javnim nabavkama u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja u smislu ovog zakona smatraju se nabavke čiji je predmet:

- 1) snabdevanje ili rad stalnih mreža namenjenih obezbeđivanju javnih usluga u vezi sa proizvodnjom, transportom ili distribucijom: vode za piće, električne energije, gasa i toplote, kao i dotur vode za piće, električne energije, gasa ili toplote do ovih mreža;
- 2) eksploatacija određenog geografskog područja, radi istraživanja ili vađenja nafte i gasa, istraživanja ili iskopavanja uglja ili drugih čvrstih goriva, kao i izgradnje, korišćenja i održavanja aerodroma, rečnih pristaništa ili drugih terminala za prevoznike u vazdušnom ili rečnom saobraćaju;

3) rad mreža koje obezbeđuju javne usluge u oblasti železničkog saobraćaja, automatizovanih sistema, autobusnog saobraćaja ili telegrafije. Kod saobraćajnih usluga smatra se da mreža postoji ako se usluga pruža u skladu sa uslovima poslovanja (npr. održavanje puteva, raspoloživost ili učestalost usluge), propisanim od strane nadležnog organa;

4) održavanje ili rad javnih telekomunikacionih mreža ili pružanje telekomunikacionih usluga, osim javnih nabavki kod kojih naručioci koji obavljaju ovu delatnost dodeljuju ugovore za kupovinu čiji je isključivi cilj da im omoguće da pružaju telekomunikacione usluge, pod uslovom da i druge organizacije mogu nuditi svoje usluge na istom području i pod istim uslovima.

Dodela ugovora kada je dato posebno ili isključivo pravo

Član 108.

Ako je Republika, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava posebnim zakonom, podzakonskim aktom ili drugim propisom dala posebno ili isključivo pravo na obavljanje delatnosti iz člana 106. ovog zakona, imalac toga prava je dužan da pri nabavci dobara, usluga ili radova postupa kao naručilac u smislu ovog zakona.

Davanje posebnog ili isključivog prava na obavljanje delatnosti iz stava 1. ovog člana ne obuhvata slučajeve davanja koncesije licu koje nije naručilac u smislu ovog zakona.

Posebno ili isključivo pravo iz stava 1. ovog člana znači da imalac tog prava može za potrebe izgradnje mreža ili objekata iz člana 106. ovog zakona biti korisnik eksproprijacije, kao i da može postaviti opremu za izgradnju mreže na javni put, ispod ili iznad njega.

Posebno ili isključivim pravom u smislu stava 1. ovog člana smatra se i pravo iz člana 100. tačka 1. ovog zakona, kad imalac prava snabdeva vodom za piće, električnom energijom, gasom ili toplotom mrežu kojom upravlja drugo lice.

Određivanje izuzetaka od predmeta javne nabavke

Član 109.

Snabdevanje vodom za piće, električnom i toplotnom energijom ili gasom ne smatra se delatnošću iz člana 107. ovog zakona u sledećim slučajevima:

1) kod snabdevanja vodom za piće ili električnom energijom:

(a) ako lice koje nije naručilac u smislu ovog zakona crpi vodu za piće ili proizvodi električnu energiju, a potrošnja tih dobara je neophodna za obavljanje delatnosti koje nisu određene u članu 107. ovog zakona,

(b) ako snabdevanje javne mreže zavisi isključivo od lične potrošnje lica koje nije naručilac u smislu ovog zakona i ne prelazi 30% ukupne proizvodnje toga lica vode za piće ili električne energije, uzimajući u obzir prosek za prethodne tri godine, uključujući i tekuću;

2) kod snabdevanja gasom ili toplotom:

(a) ako je proizvodnja gasa ili toplote od strane lica koje nije naručilac u smislu ovog zakona neizbežna posledica obavljanja delatnosti koje nisu određene u članu 107. ovog zakona,

(b) ako je snabdevanje javne mreže namenjeno isključivo ekonomskoj eksploataciji te proizvodnje i ne prelazi 20% godišnjeg ukupnog prihoda organizacije, uzimajući u obzir prethodne tri godine i tekuću godinu.

Dodatne nabavke

Član 110.

Predmet javne nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja predstavljaju i nabavke:

1) povezane sa projektima hidrauličnog inženjerstva, irigacijom ili isušivanjem zemljišta, pod uslovom da je količina vode namenjene za snabdevanje vodom za piće veća od 20% ukupne količine vode koja se obezbeđuje ovim projektima, irigacijom ili isušivanjem zemljišta;

2) povezane sa tretmanom otpadnih voda ili njihovim čišćenjem.

Nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja na koje se Zakon ne primenjuje

Član 111.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na javne nabavke u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja u slučajevima:

1) kada naručilac odgovoran za snabdevanje ili poslovanje javnih telekomunikacionih mreža ili za pružanje javnih telekomunikacionih usluga dodeli ugovor o kupoprodaji dobara čija je isključiva namena u tome da mu se omogući da pruža jednu ili više telekomunikacionih usluga, pod uslovom da drugo lice može slobodno nuditi svoje usluge na istom području pod istim uslovima;

2) kada naručilac dodeli ugovor za kupovinu vode;

3) kada naručilac dodeli ugovor za snabdevanje električnom energijom ili gorivom za proizvodnju energije;

4) kada naručilac transportuje naftu ili prirodni gas preko sistema kod kojih postoji samo jedan ponuđač;

5) javnog konkursa za nacрте, koje naručilac dodeljuje ili organizuje za namene koje nisu određene u članu 107. ovog zakona;

6) usluga koje naručilac dodeli mešovitom preduzeću, osnovanom od strane više naručilaca u cilju obavljanja delatnosti u oblastima:

(a) snabdevanja ili poslovanja stalnih mreža, namenjenih obezbeđivanju javnih usluga povezanih sa proizvodnjom, prenosom ili distribucijom vode za piće, električne energije, gasa ili toplote ili snabdevanju vodom za piće, električnom energijom, gasom ili toplotom;

(b) iskorišćavanja određenog geografskog područja za snabdevanje aerodroma, rečnih pristaništa ili drugih terminala za prevoze u vazдушnom ili rečnom saobraćaju;

(v) poslovanja mreža koje obezbeđuju javne usluge u oblastima železničkog saobraćaja, automatizovanih sistema, autobusnog saobraćaja i telegrafije. Smatraće se da saobraćajna mreža postoji ako se usluga pruža u skladu sa uslovima poslovanja (npr. održavanje puteva, raspoloživost ili učestalost usluge), propisanim od strane nadležnog organa;

(g) snabdevanja ili poslovanja javnim telekomunikacionim mrežama ili pružanja telekomunikacionih usluga;

7) usluga koje naručilac dodeli povezanom preduzeću, pod uslovom da je u prethodne tri godine povezano preduzeće ostvarivalo najmanje 80% prosečnog ukupnog prihoda od usluga u Republici pružajući usluge za preduzeća sa kojima je povezano;

8) pružanja usluga javnog autobusnog prevoza, ako druga lica mogu pružati te usluge u istom geografskom području pod jednakim uslovima.

Odredbe ovog zakona ne odnose se i na javne nabavke dodeljene drugim preduzećima radi preprodaje ili iznajmljivanja, pod uslovom da naručilac nema isključiva ili posebna prava na preprodaju ili iznajmljivanje predmeta javne nabavke i da druga preduzeća mogu slobodno da prodaju ili iznajmljuju pod jednakim uslovima.

Naručilac je dužan da obavesti Upravu o nabavkama iz stava 2. ovog člana.

Dodela ugovora bez prethodnog objavljivanja

Član 112.

Naručilac može dodeliti ugovor o javnoj nabavci bez prethodnog objavljivanja u slučaju:

1) ako u postupku sa javnim pozivom za podnošenje ponuda nisu dobijene ponude ili odgovarajuće ponude, pod uslovom da se prvobitni uslovi nabavke suštinski ne menjaju;

2) ako se ugovor dodeljuje isključivo u svrhe istraživanja, eksperimenta, studija ili razvoja, a ne da bi se ostvarivala dobit, niti da bi se nadoknađivali troškovi istraživanja i razvoja, ukoliko dodela ovakvog ugovora ne određuje ili ne ograničava kasnije dodele ugovora, gde je potrebno obezbediti konkurenciju između ponuđača;

3) ako zbog objektivnih razloga ili zbog razloga koji su povezani sa zaštitom isključivih prava ugovor može ispuniti samo određeni snabdevač ili pružalac usluge;

4) ako nastupe nepredviđene okolnosti na koje naručilac nije mogao da utiče i zbog kojih naručilac nije mogao u propisanom roku da sprovede postupak sa javnim pozivom;

5) ako se ugovor dodeljuje za dodatne isporuke prvobitnog snabdevača koje su namenjene za delimičnu zamenu proizvoda, materijala ili instalacija ili za povećanje obima postojećih proizvoda, materijala ili instalacija, gde bi promena snabdevača ili pružaoca usluge obavezivala naručioca da nabavlja materijal koji ima drukčije tehničke karakteristike, što bi izazvalo nekompatibilnost ili nesrazmerno velike tehničke teškoće u poslovanju i održavanju;

6) dobara ponuđenih i kupljenih na robnim berzama;

7) dodatnih radova ili usluga koje nisu uključene u prvobitno dodeljeni projekat ili u prvobitno zaključen ugovor, ali koji su, zbog nepredvidljivih okolnosti, postali neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, pod uslovom da se ugovor dodeli izvođaču radova ili pružaocu usluga koji izvodi prvobitnu nabavku:

(a) ako se takvi dodatni radovi ili usluge ne mogu tehnički ili ekonomski odvojiti od glavnog ugovora bez štetnih posledica za naručioca;

(b) ako su radovi ili usluge, iako odvojivi od izvršenja prvobitnog ugovora, nužno potrebni za dalje faze izvođenja, pri čemu ukupna procenjena vrednost ne može biti veća od 25% vrednosti prvobitnog ugovora;

8) novih radova ili usluga koji predstavljaju ponavljanje sličnih usluga ili radova poverenih istom izvođaču radova ili pružaocu usluga kojem je naručilac dodelio prethodni ugovor, pod uslovom da ti radovi ili usluge odgovaraju osnovnom projektu za koji je prvi ugovor bio dodeljen po javnom pozivu. Naručilac je dužan da odmah po objavljivanju prvog javnog poziva najavi ovakvu mogućnost. Naručilac može da dodeli ugovor na navedeni način u roku od tri godine od dana zaključenja prvog ugovora;

9) nabavki dobara zbog iskorišćavanja posebno povoljnih okolnosti uz cenu znatno nižu od tržišne cene;

10) kupovine dobara pod posebno povoljnim uslovima od ponuđača koji ide u likvidaciju, uz saglasnost ostalih poverilaca, u skladu sa propisima o prinudnom poravnanju, likvidaciji i stečaju;

11) usluga koje su deo nastavka konkursa za nacрте organizovanog u skladu sa ovim zakonom, ako je ugovor dodeljen nagrađenom učesniku odnosno nagrađenim učesnicima na konkursu, u kom slučaju je naručilac dužan da pozove sve učesnike na pogađanje;

12) usluga i dobara preduzeća za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica, ako su nabavke neposredno povezane sa delatnošću osposobljavanja, profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja tih lica, pod uslovom da preduzeće ispunjava uslove iz člana 45. ovog zakona i da se pribavi pozitivno mišljenje Uprave. Naručilac je dužan da proveri cenu i kvalitet predmeta nabavke prikupljanjem nekoliko ponuda, analizom troškova, upoređivanjem kvaliteta ili na drugi način, kao i da sprovede proveru s obzirom na vrstu i predmet nabavke koja će biti iskazana u njegovoj dokumentaciji.

Zabrana ograničavanja učestvovanja

Član 113.

Pravo na učestvovanje na konkursu za nacрте ne može biti ograničeno teritorijalnom pripadnošću ili svojstvom (fizičko ili pravno lice) učesnika na konkursu.

Ako su konkursi za nacрте predviđeni za ograničeni broj učesnika, naručilac je dužan da odredi jasne i nediskriminatorske kriterijume za izbor.

Broj kandidata pozvanih da učestvuju na konkursu za nacрте mora biti dovoljan da bi se obezbedila stvarna konkurencija (najmanje pet, a najviše 20).

Žiri koji ocenjuje prispele predloge čine isključivo fizička lica koja nisu povezana sa učesnicima na konkursu.

Ako se od učesnika na konkursu zahteva posebna stručna kvalifikacija, najmanje polovina članova žirija mora imati istu ili odgovarajuću struču kvalifikaciju.

Žiri je samostalan u odlučivanju, a učestvovanje na konkursu je anonimno.

Odluke žirija donose se na osnovu kriterijuma navedenih u konkursnom oglasu i u konkursnoj dokumentaciji, u skladu sa odredbom člana 55. ovog zakona.

Prethodni raspis

Član 114.

Naručilac je dužan da u skladu sa odredbom člana 67. stav 2. ovog zakona kod javnih nabavki u oblastima vodoprivrede, energetike,

telekomunikacija i saobraćaja najmanje jednom godišnje prethodnim raspisom objavi:

1) osnovne karakteristike radova koje naručilac namerava da ugovori, ako njihova procenjena vrednost nije manja od:

a) 300.000.000 dinara, ako naručilac obavlja delatnost u oblasti telekomunikacija;

b) 25.000.000 dinara za nabavke usluga koje nisu navedene u Aneksu I A, sa izuzetkom usluga iz tačke 8. i telekomunikacionih usluga iz tačke 5. tog aneksa, ako naručilac obavlja delatnost crpenja, prenosa ili distribucije vode za piće, prenosa ili distribucije električne energije, snabdevanja aerodroma, usluga autobuskog, trolejbuskog ili tramvajskog saobraćaja ili snabdevanja rečnih pristaništa ili drugih terminala;

v) 300.000.000 dinara, ako naručilac obavlja delatnosti transporta ili distribucije gasa ili toplote, ili vađenja i prerade nafte ili gasa, kao i usluge železničkog saobraćaja;

2) procenjenu ukupnu vrednost ugovora o javnoj nabavci usluga u svakoj od kategorija usluga navedenih u Aneksu I A koje naručilac namerava da dodeli u narednih 12 meseci, ako takva procenjena ukupna vrednost nije manja od 50.000.000 dinara.

Ažuriranje kriterijuma i uslova

Član 115.

Ako se naručilac odluči da izvrši izbor u kvalifikacionom postupku ili ako ažurira kriterijume i uslove dužan je da odredi uslove i kriterijume koji nisu diskriminatorni za ponuđače.

Prilaganje atesta

Član 116.

Naručilac može da zahteva od kandidata da prilože ateste koje izdaju organi ili organizacije ovlašćeni za utvrđivanje ispunjenosti uslova od strane ponuđača u pogledu standarda kvaliteta.

Atesti iz stava 1. ovog člana pozivaju se na sisteme obezbeđivanja kvaliteta u skladu sa odgovarajućom serijom evropskih standarda EN 29000, za koje nadležni organi ili organizacije moraju potvrditi da su u skladu sa serijom evropskih standarda EN 45000.

Naručilac je dužan da prizna ekvivalentne ateste izdate od strane organa ili organizacija osnovanih u drugim državama, ako je to

predviđeno međunarodnim sporazumom, zaključenim od strane SR Jugoslavije.

Naručilac je dužan da prihvati i druge dokaze o ekvivalentnim merama obezbeđivanja kvaliteta od strane pružalaca usluga koji nemaju pristupa atestima iz stava 3. ovog člana ili nisu u mogućnosti da ih pribave u roku.

Zajednička ponuda

Član 117.

Ponuđači mogu podneti zajedničku ponudu ili se pogađati kao grupa, u skladu sa odredbom člana 51. ovog zakona.

Naručilac koji u oglasu zahteva da samo fizička ili samo pravna lica mogu biti ponuđači ili kandidati ne može da odbije ponuđače ili kandidate koji svoju delatnost obavljaju u skladu sa propisima države u kojoj imaju prebivalište odnosno sedište i koja na osnovu propisa svoje države mogu obavljati delatnost koja je predmet javne nabavke.

Primena drugih kriterijuma i uslova

Član 118.

Naručilac može pored kriterijuma iz čl. 54. i 55. ovog zakona da primenjuje druge kriterijume za ocenjivanje ponuda, ako su ti kriterijumi predviđeni drugim važećim propisima i daju određenu prednost ponuđačima ili kandidatima i ako takav način dodele ugovora o javnoj nabavci nije u suprotnosti sa međunarodnim sporazumima zaključenim od strane SR Jugoslavije.

Primena drugih kriterijuma mora biti objavljena u javnom pozivu i u konkursnoj dokumentaciji.

Ako je strateški interes kod dodele ugovora o javnoj nabavci za dobra ili radove otklanjanje regionalnih razlika ili otvaranje novih radnih mesta u nedovoljno razvijenim područjima, način dodele ugovora iz stava 1. ovog člana određenim ponuđačima ne sme biti u suprotnosti sa međunarodnim sporazumima, zaključenim od strane SR Jugoslavije.

Vlada je ovlašćena da određuje strateške interese kod utvrđivanja drugih kriterijuma i uslova.

Poštovanje uslova uzajamnosti

Član 119.

Ako ponuđači nude proizvode poreklom iz države sa kojom SR Jugoslavija nije zaključila sporazum koji bi omogućavao jugoslovenskim ponuđačima ravnopravan pristup na tržištu te države, takva se ponuda može odbiti, ako udeo proizvoda poreklom iz te države prelazi 50% ukupne vrednosti proizvoda iz ponude.

Poreklo proizvoda utvrđuje se u skladu sa propisima.

U smislu st. 1. i 2. ovog člana, softver koji se koristi u opremanju telekomunikacione mreže smatra se proizvodom.

Naručilac je dužan da detaljno razmotri spisak država iz kojih su poreklom proizvodi čiju ponudu može odbiti u skladu sa odredbom stava 1. ovog člana.

Obustava dodele ugovora o javnim nabavkama usluga

Član 120.

Vlada može, po pribavljenom mišljenju saveznog ministarstva nadležnog za ekonomske odnose sa inostranstvom, privremeno da obustavi dodelu ugovora o javnoj nabavci usluga:

1) ponuđačima koji imaju sedište u državi sa kojom SR Jugoslavija nema zaključen ugovor o jednakom tretmanu domaćih i inostranih ponuđača;

2) ponuđačima koji su povezana lica sa ponuđačima iz tačke 1. ovog člana i imaju sedište u državi sa kojom SR Jugoslavija ima zaključen ugovor o jednakom tretmanu domaćih i stranih ponuđača, ali nemaju neposredne i delotvorne veze sa privredom Republike;

3) ponuđačima koji su podneli ponudu čiji je predmet usluga iz države sa kojom SR Jugoslavija nema zaključen ugovor o jednakom tretmanu domaćih i stranih ponuđača.

Preferencijalno dodeljivanje ugovora o javnoj nabavci

Član 121.

Ako su dve ponude ili veći broj ponuda jednake, na osnovu kriterijuma određenih u čl. 54, 55. i 56. ovog zakona, naručilac je dužan da da prednost ponudama:

1) čija dodela ne može da bude obustavljena na osnovu člana 120. ovog zakona;

2) čijom dodelom naručilac ne bi morao da nabavlja materijal koji se po tehničkim karakteristikama razlikuje od postojećeg materijala.

Jednakim ponudama, u smislu stava 1. ovog člana, u pogledu cene, smatraju se ponude u kojima razlika u ceni nije veća od 3%.

Arhiviranje dokumentacije

Član 122.

Naručioci su dužni da čuvaju dokumentaciju o dodeli ugovora u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja, koja se odnosi na:

- 1) kvalifikaciju i izbor ponuđača i dodelu ugovora o javnoj nabavci;
- 2) primenu postupka bez prethodnog objavljivanja, predviđenu u članu 112. ovog zakona;
- 3) dodelu ugovora o javnoj nabavci usluga, upotrebu tehničkih specifikacija i standarda i izbor postupka javne nabavke, kada nisu primenjene odredbe ovog zakona.

Dokumentaciju iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da čuva najmanje četiri godine od dana zaključenja ugovora, a podatke je dužan da dostavi nadležnom organu, na njegov zahtev.

Naručilac koji obavlja delatnost na području crpenja, prenosa i distribucije vode za piće, električne energije, usluga autobusnog i drugog gradskog saobraćaja, železničkog saobraćaja, kao i delatnost aerodroma, rečnih pristaništa ili drugih terminala, dužan je da o traženim podacima obavesti ponuđače, na njihov zahtev.

Obaveštenje iz stava 3. ovog člana je usmeno, a na poseban zahtev ponuđača pismeno.

Pismeno obaveštenje iz stava 4. ovog člana naručilac je dužan da dostavi narednog dana od dana prijema pismenog zahteva eliminisanog ponuđača i da ga obavestiti o razlozima zbog kojih je njegova ponuda odbijena, o prednostima koje je imala izabrana ponuda, kao i o imenu ponuđača kojem je ugovor o javnoj nabavci dodeljen.

VI. JAVNE NABAVKE MALE VREDNOSTI

Pojam javne nabavke male vrednosti i način dodele javne nabavke male vrednosti

Član 123.

Javna nabavka male vrednosti, u smislu ovog zakona jeste nabavka čija je procenjena vrednost niža od vrednosti određene u zakonu kojim se uređuje godišnji budžet Republike.

Vlada je dužna da svake godine, prilikom pripreme predloga godišnjeg budžeta Republike, odredi vrednost koja predstavlja gornji limit u budžetskoj godini ispod kojeg naručioci mogu sprovesti postupak javne nabavke male vrednosti.

U postupku javnih nabavki male vrednosti naručilac je dužan da pribavi najmanje tri ponude i da obavesti ponuđače o elementima koji ulaze u cenu javne nabavke (npr.naknada troškova prevoza i osiguranja, carina, porez na promet, akciza i drugo).

Ponuđači mogu da podnesu samo po jednu ponudu i ne mogu je menjati.

Pogađanje između naručioca i ponuđača oko elemenata ponude nije dopušteno.

Ugovor o javnoj nabavci male vrednosti dodeljuje se ponuđaču koji pod jednakim uslovima ponudi najnižu cenu.

Priprema internih akata

Član 124.

Naručilac je dužan da za dodelu ugovora o javnoj nabavci male vrednosti svojim aktom uredi postupak javne nabavke, imajući u vidu odredbe ovog zakona.

U aktu iz stava 1. ovog člana, naručilac će naročito urediti:

- 1) način izvršenja javne nabavke u pogledu procenjene vrednosti, tehničkih i tehnoloških zahteva i finansijskih posledica nabavke;
- 2) način pripreme konkursne dokumentacije;
- 3) lica ovlašćena za prikupljanje ponuda telefonom, telefaksom i sl. i posebno način proveravanja ponuđene cene;
- 4) način dokumentovanja ponuda i čuvanja dokumentacije;

5) način izvršenja zaključenog ugovora i nadzora nad izvršenjem ugovora o javnoj nabavci male vrednosti, a posebno u garantnom periodu;

6) način korišćenja narudžbenica i drugih unapred pripremljenih tipskih dokumenata u ovom postupku, pri čemu je naručilac dužan da propiše limit do kojeg se unapred pripremljeni tipski dokument može koristiti za svaki pojedinačni ugovor o javnoj nabavci.

Naručilac je dužan da odredi način dokazivanja ispunjenosti minimalnih uslova za ponuđače, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Vođenje evidencije o zaključenim ugovorima male vrednosti

Član 125.

Naručilac je dužan da vodi posebnu evidenciju o zaključenim ugovorima u postupku javne nabavke male vrednosti za dodelu ugovora o javnim nabavkama dobara, o javnim nabavkama usluga i o javnim nabavkama radova.

VII. EVIDENCIJA O JAVNIM NABAVKAMA

1. Vođenje evidencije

Vrste podataka o javnim nabavkama

Član 126.

Naručioci su dužni da prikupljaju i evidentiraju određene podatke o dodeljenim ugovorima o javnoj nabavci u skladu sa ovim zakonom, pri čemu su dužni da podatke evidentiraju posebno za dodelu ugovora o javnim nabavkama dobara, o javnim nabavkama usluga i o javnim nabavkama radova, kao i o javnim nabavkama u oblastima vodoprivrede, energetike, telekomunikacija i saobraćaja.

Kod dodele ugovora o javnim nabavkama usluga navedenih u Aneksu I B i telekomunikacionih usluga iz tačke 5. Aneksa I A, evidencija se ne mora voditi ako vrednost tih javnih nabavki ne prelazi 12.500.000 dinara.

Ministar finansija i ekonomije propisuje obrasce za evidentiranje podataka o javnim nabavkama.

Sadržina izveštaja

Član 127.

Ako je naručilac direktni korisnik budžetskih sredstava, izveštaj o ugovorima o javnim nabavkama sadrži sledeće podatke:

- 1) procenjenu ukupnu vrednost zaključenih ugovora;
- 2) broj i vrednost zaključenih ugovora i navođenje vrste postupka po kojem je ugovor dodeljen, vrstu dobara, radova ili usluga, naziv druge ugovorne strane i njeno sedište. Ako je ugovor dodeljen u postupku sa pogađanjem, navodi se osnova iz člana 23. ovog zakona, kao i broj i vrednost ugovora zaključenih sa ugovornim stranama čije je sedište u Republici odnosno čije je sedište u Republici Crnoj Gori i u inostranstvu.

Ako naručilac nije direktni korisnik budžetskih sredstava, izveštaj o ugovorima o javnim nabavkama sadrži samo podatke iz stava 1. tačka 2. ovog člana.

Naručilac je dužan da posebno iskaže podatke o ugovorima o javnim nabavkama male vrednosti.

Ministar finansija i ekonomije bliže propisuje sadržinu izveštaja iz stava 1. ovog člana.

Naručilac je dužan da Upravi najkasnije do 30. aprila tekuće godine dostavi izveštaj o ugovorima o javnim nabavkama zaključenim prethodne godine.

Uprava je dužna da pripremi zbirni izveštaj i da ga najkasnije do 31. jula tekuće godine dostavi Vladi.

VIII. ZAŠTITA PRAVA PONUĐAČA

Subjekt obezbeđivanja pravne zaštite

Član 128.

Zaštitu prava ponuđača, u svim stadijumima postupka javne nabavke, obezbeđuje Uprava preko Komisije za zaštitu prava ponuđača (u daljem tekstu: Komisija), koja se obrazuje pri Upravi.

Sastav i imenovanje Komisije

Član 129.

Komisija ima predsjednika i četiri člana.

Predsjednika i članove Komisije imenuje Vlada na predlog ministra finansija i ekonomije.

Za predsjednika Komisije imenuje se lice koje je diplomirani pravnik, sa položenim pravosudnim ispitom.

Najmanje dva člana Komisije moraju biti diplomirani pravnici, a ostali članovi mogu biti diplomirani ekonomisti ili inženjeri.

Mandat predsjednika i članova Komisije je četiri godine, s tim što mogu biti ponovo imenovani.

Način rada Komisije

Član 130.

Način rada Komisije uređuje se posebnim aktom koji donosi Komisija.

Komisija jednom godišnje o svom radu izveštava Vladu i Narodnu skupštinu.

Obezbeđivanje tajnosti

Član 131.

Članovi Komisije moraju čuvati podatke koji se odnose na državnu, vojnu, službenu ili poslovnu tajnu i postupati sa dokumentima u skladu sa stepenom poverljivosti.

Aktivna legitimacija u postupku pred Komisijom

Član 132.

Zahtev za zaštitu prava može da podnese svako lice koje je učestvovalo u postupku javne nabavke kao ponuđač, a koje smatra da su mu povređena prava u postupku javne nabavke (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Zahtevom za zaštitu prava u postupku javne nabavke ne mogu se osporavati kriterijumi za ocenjivanje ponude i ograničenja za učešće, osim ako su u suprotnosti sa ovim zakonom.

Posledice pokretanja postupka zaštite prava

Član 133.

Podneti zahtev za zaštitu prava u postupku javne nabavke odlaže dalje aktivnosti naručioca u postupku dodele ugovora o javnoj nabavci.

Uprava, na predlog Komisije, a povodom zahteva naručioca ili podnosioca zahteva može da odluči da podneti zahtev za zaštitu prava ne odlaže dalje aktivnosti naručioca u postupku dodele ugovora o javnoj nabavci.

Rokovi za podnošenje zahteva za zaštitu prava

Član 134.

Zahtev za zaštitu prava može se podneti u svakoj fazi postupka javne nabavke, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Zahtev za zaštitu prava ne može se podneti kad su ponuđaču bili poznati razlozi za podnošenje zahteva za zaštitu prava ili su mu mogli biti poznati pre nego što je naručilac doneo odluku o dodeli ugovora, a on nije podneo zahtev za zaštitu prava pre donošenja odluke od strane naručioca.

Posle donošenja odluke o dodeli ugovora o javnoj nabavci, rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava iznosi osam dana od dana prijema obaveštenja o dodeli ugovora o javnoj nabavci.

Način podnošenja zahteva za zaštitu prava

Član 135.

Zahtev za zaštitu prava podnosi se naručiocu u dve kopije, a o podnetom zahtevu podnosilac zahteva istovremeno obaveštava Upravu.

Zahtev za zaštitu prava podnosi se naručiocu preporučenom poštom, faksom ili elektronskom poštom.

Zahtev za zaštitu prava mora biti obrazložen.

Podnosilac zahteva dužan je da prilikom podnošenja zahteva na odgovarajući uplatni račun uplati taksu u visini od 40.000 dinara.

Ukoliko je u pitanju javna nabavka male vrednosti, taksa iznosi 20.000 dinara.

Podnosilac zahteva dužan je da u zahtevu za zaštitu prava navede sledeće podatke:

- 1) naziv i adresu podnosioca zahteva;
- 2) naziv i adresu naručioca;
- 3) javnu nabavku koja je predmet zahteva za zaštitu prava i obaveštenje o dodeli ugovora o javnoj nabavci, ako je bilo poslato ponuđaču;
- 4) povreda odredaba ovog zakona u pogledu postupka javne nabavke;
- 5) činjenice kojima se dokazuje povreda odredaba ovog zakona u pogledu postupka javne nabavke;
- 6) potvrdu o uplati takse iz st. 4. ili 5. ovog člana.

Ukoliko naručilac proceni da podneti zahtev za zaštitu prava ne sadrži sve podatke iz stava 6. ovog člana, ili da se iz navoda ne može utvrditi u čemu se sastoji povreda odredaba ovog zakona u pogledu postupka javne nabavke, pozvaće podnosioca da zahtev dopuni u roku od tri dana od dana kada je podnosiocu uručen poziv za dopunu.

Ukoliko podnosilac zahteva ne dopuni zahtev za zaštitu prava u roku iz stava 7. ovog člana, naručilac će odbaciti zahtev.

Prethodna provera zahteva za zaštitu prava

Član 136.

Posle prijema zahteva za zaštitu prava, naručilac proverava da li je blagovremen i da li ga je podnelo lice iz člana 132. ovog zakona.

Ako je zahtev za zaštitu prava neblagovremeno podnet ili ga nije podnelo lice iz člana 132. ovog zakona, naručilac će takav zahtev odbaciti i o tome obavestiti Komisiju.

Ako je zahtev za zaštitu prava podnet blagovremeno i od strane zainteresovanog lica, naručilac će pristupiti razmatranju razloga na koje podnosilac zahteva ukazuje.

Ovlašćenja veštaka

Član 137.

Naručilac je dužan da od Uprave zatraži da odredi veštaka koji će učestvovati u postupku po zahtevu za zaštitu prava.

Uprava će u roku od tri dana od dana prijema zahteva naručioca da odredi veštaka sa spiska koji sastavlja u saradnji sa Komorom.

Prilikom izbora veštaka uzima se u obzir njegovo poznavanje propisa o javnim nabavkama, kao i propisa iz oblasti iz koje je javna nabavka koja je predmet zahteva za zaštitu prava.

Veštak je dužan da najkasnije u roku od osam dana od dana prijema akta o njegovom određivanju za veštaka pregleda dokumentaciju naručioca i sačini obrazloženo mišljenje o mogućem postojanju povrede odredaba ovog zakona u pogledu postupka javne nabavke.

Ukoliko veštak u roku iz stava 4. ovog člana ne dostavi svoje mišljenje, naručilac će odlučiti o zahtevu za zaštitu prava bez tog mišljenja i o neaktivnosti veštaka obavestiti Upravu.

Ako naručilac prilikom odlučivanja o zahtevu za zaštitu prava nije uzeo u obzir mišljenje veštaka, dužan je da to navede i da obrazloži razloge za takvo postupanje.

Ministar finansija i ekonomije bliže propisuje uslove za određivanje veštaka iz stava 1. ovog člana.

Odlučivanje naručioca o zahtevu za zaštitu prava

Član 138.

Posle prethodne provere iz člana 136. ovog zakona, naručilac odlučuje o zahtevu za zaštitu prava tako što:

- 1) u celini ili delimično poništava postupak javne nabavke, ili
- 2) odbija zahtev za zaštitu prava.

Naručilac je dužan da odluku iz stava 1. ovog člana donese u roku od 20 dana od dana prijema zahteva za zaštitu prava.

Ukoliko naručilac u roku iz stava 2. ovog člana ne donese odluku o zahtevu za zaštitu prava, smatraće se da je zahtev odbijen.

Nastavak postupka protiv odluke naručioca po zahtevu za zaštitu prava

Član 139.

Naručilac je dužan da o svojoj odluci o odbacivanju zahteva odnosno o odbijanju tog zahteva pismeno obavesti podnosioca zahteva za zaštitu prava u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

Uz obaveštenje iz stava 1. ovog člana naručilac će pozvati podnosioca zahteva da se u roku od tri dana od dana prijema obaveštenja pismeno izjasni da li će nastaviti postupak pred Komisijom.

Ako podnosilac zahteva dostavi pismenu izjavu da nastavlja postupak pred Komisijom, naručilac je dužan da Komisiji u roku od tri dana dostavi zahtev za zaštitu prava sa dokumentacijom i svojom odlukom.

Ako podnosilac zahteva ne postupi na način i u roku iz stava 2. ovog člana naručilac donosi zaključak o obustavi postupka.

Protiv zaključka iz stava 4. ovog člana dopuštena je žalba Komisiji u roku od tri dana od dana dostavljanja zaključka podnosiocu zahteva.

Postupak pred Komisijom za zaštitu prava ponuđača

Član 140.

Postupak pred Komisijom nastavlja se na osnovu podnetog zahteva i dokumentacije iz člana 139. stav 3. ovog zakona.

Komisija odlučuje u granicama podnetog zahteva.

U slučaju povrede osnovnih načela javnih nabavki, Komisija izvodi sve dokaze za koje smatra da će doprineti razjašnjavanju slučaja i donošenju zakonite i ispravne odluke.

Rokovi

Član 141.

Komisija će doneti odluku u roku od 15 dana od dana prijema zahteva.

Rok iz stava 1. ovog člana može se u naročito opravdanim slučajevima produžiti za pet dana, o čemu Komisija obaveštava podnosioca zahteva.

Zaključak iz stava 1. ovog člana dostavlja se podnosiocu zahteva i naručiocu.

Dopuna zahteva

Član 142.

Ako Komisija oceni da zahtev ne sadrži sve podatke iz člana 135. ovog zakona, ili da iz navoda u zahtevu nije moguće utvrditi na kakve se povrede odredaba ovog zakona u pogledu postupka javne nabavke ukazuje, pozvaće podnosioca zahteva da u roku od osam dana od dana prijema poziva zahtev dopuni.

Ako podnosilac zahteva ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana Komisija će takav zahtev odbaciti.

Pre donošenja odluke, Komisija može da od nadležnih organa i organizacija traži podatke koji su joj neophodni za odlučivanje.

Zahtev za dobijanje podataka mora biti obrazložen.

Troškovi postupka pred Komisijom

Član 143.

Svaka stranka u postupku pred Komisijom snosi troškove koje stvori svojim postupcima.

Stranke će u posebnom zahtevu, koji se dostavlja Komisiji odrediti troškove postupka čije pokriće traže, a stranka na čiju je štetu doneta odluka u postupku nadoknadiće drugoj stranci troškove prema ovom zahtevu.

Odluka Komisije o troškovima postupka predstavlja izvršni naslov.

Odluka Komisije

Član 144.

Komisija odlučuje o zahtevu za zaštitu prava tako što:

- 1) u celini ili delimično poništava postupak javne nabavke; ili
- 2) odbija zahtev kao neosnovan.

Komisija je dužna da obrazloži svoju odluku.

Naručilac je dužan da postupi po navodima Komisije sadržanim u odluci.

Protiv odluke Komisije ne može se izjaviti žalba niti voditi upravni spor.

Podnosilac zahteva može protiv naručioca podneti tužbu pred nadležnim sudom za naknadu štete .

IDŽ. NIŠTAVOST UGOVORA

Ništavost

Član 145.

Ništavi su ugovori o javnoj nabavci:

- 1) koji su zaključeni suprotno odredbama ovog zakona o načinu i postupku dodele ugovora o javnim nabavkama;
- 2) kod kojih je naručilac postupio suprotno odredbama o određivanju vrednosti javne nabavke po partijama;
- 3) koji su zaključeni da bi se izmirila prava i obaveze, a da nije sproveden postupak javne nabavke;
- 4) kod kojih je naručilac dodelio ugovor pod drugim uslovima od onih propisanih ovim zakonom ili zaključio ugovor sa ponuđačem koji nije izabran kao najpovoljniji;
- 5) kod kojih naručilac dodeli izvršenje ugovora ili ovlasti treće lice da izvrši ugovor ili lice koje nije naručilac u smislu ovog zakona, da bi se na taj način izbegla primena ovog zakona;
- 6) kod kojih su izmene i dopune prvobitnog ugovora zaključene u suprotnosti sa odredbama čl. 87, 92. i 100. ovog zakona;
- 7) koji su zaključeni suprotno odluci Komisije i
- 8) koji su zaključeni bez prethodno sprovedenog postupka dodele javne nabavke, koji je naručilac bio dužan da sprovede prema odredbama ovog zakona.

DŽ. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 146.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj naručilac:

- 1) ako dodeli ugovor o javnoj nabavci bez prethodno sprovedenog postupka propisanog ovim zakonom (član 20.);
- 2) ako započne postupak javne nabavke pre nego što se ispune predviđeni uslovi (čl. 24. i 45.);
- 3) ako predmet ugovora, konkursne uslove, tehničke specifikacije ili druge elemente javnog poziva prilagodi konkretnom ponuđaču,

ili ako dodeli ugovor ponuđaču koji je učestvovao u pripremi konkursne dokumentacije ili nekog njenog dela (čl. 6. i 36.);

4) ako dodeli ugovor suprotno načelu jednakosti ponuđača (član 8.);

5) ako ne zaštiti podatke navedene u konkursnoj dokumentaciji, saglasno odgovarajućem stepenu poverljivosti (čl. 9-12. i 82.);

6) ako ne vodi evidenciju ili ne čuva dokumentaciju o javnoj nabavci (član 12.);

7) ako ne dostavi Upravi podatke o odbijenim ponudama zbog pokušaja podmićivanja (član 15.);

8) ako ne dostavi konkursnu dokumentaciju svima koji su je tražili, u skladu sa javnim pozivom (čl. 28. i 29.);

9) ako ne poštuje rokove za objavljivanje javnog poziva i podnošenje ponuda (čl. 59-68.);

10) ako ne objavi propisane oglase iz člana 70. ovog zakona u "Službenom glasniku Republike Srbije" ili ih pošalje na objavljivanje u druga sredstva informisanja, a da ih prethodno nije poslao na objavljivanje u "Službenom glasniku Republike Srbije" (član 69.);

11) ako pri pripremi konkursne dokumentacije ne poštuje važeće tehničke normative, standarde i druge tehničke propise (čl. 35-44.);

12) ako predvidi uslove za učestvovanje i kriterijume koji nisu u saglasnosti s ovim zakonom ili promeni uslove i kriterijume pošto je javni poziv objavljen, a da o tome ne obavesti ponuđače (čl. 29. i 45-58.);

13) ako ne dostavi podatke o sprovedenim postupcima javnih nabavki Upravi (član 126.);

14) ako ne postupi na način predviđen ovim zakonom po zahtevu za zaštitu prava u postupku javnih nabavki (član 140.);

15) ako ne sprovede odluku Komisije (član 144.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice naručioca novčanom kaznom od 7.000 do 10.000 dinara.

Član 147.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za prekršaj ponuđač:

1) ako ne obavesti naručioca o promeni podataka (član 46. stav 4.);

2) ako daje netačne podatke u pogledu stručnih referenci (član 47.);

3) ako daje netačne podatke u dokumentima kojima dokazuje ispunjenost uslova (čl. 46. i 48.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice ponuđača novčanom kaznom od 7.000 do 10.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i fizičko lice kao ponuđač novčanom kaznom u iznosu od 7.000 do 10.000 dinara.

DŽI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 148.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na javne nabavke Vlade, ministarstava, posebnih organizacija, javnih službi i drugih organizacija čiji je osnivač Republika, odredbe propisa koje su u suprotnosti sa ovim zakonom neće se primenjivati.

Na javne nabavke drugih subjekata koji se u smislu ovog zakona smatraju naručiocima, odredbe ovog zakona primenjivaće se od 01. januara 2003. godine.

Nabavke lica koja se u smislu ovog zakona smatraju naručiocima za koje su javni pozivi objavljeni pre dana stupanja na snagu ovog zakona, sprovedeće se po propisima po kojima su započeti.

Član 149.

Do stupanja na snagu zakona kojim se uređuje budžet Republike za 2003. godinu, javnom nabavkom male vrednosti u smislu ovog zakona, smatraće se nabavka čija je procenjena vrednost niža od 350.000 dinara.

Član 150.

Uprava za javne nabavke počće sa radom najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do početka rada Uprave iz stava 1. ovog člana, poslove Uprave obaljaće Republička uprava za zajedničke poslove, koja će jednom mesečno izveštavati Vladu o svom radu.

Član 151.

Do donošenja propisa iz člana 137. stav 7. ovog zakona, Vlada daje saglasnost na pojedinačni akt o određivanju veštaka .

Član 152.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

ANEKS I A:

usluge

Broj kategorije	Predmet
1.	usluge održavanja i popravke
2.	usluge kopnenog saobraćaja (osim usluga železničkog saobraćaja), uključujući usluge prevoza u oklopljenim vozilima i kurirske usluge (osim prevoza pošte)
3.	usluge vazdušnog prevoza putnika i robe (osim prevoza pošte)
4.	kopneni i vazdušni prevoz pošte (osim usluga železničkog saobraćaja)
5.	telekomunikacione usluge (osim usluga glasovne telefonije, radio telefonije, pejdžinga i satelitskih usluga)
6.	finansijske usluge: - usluge osiguranja - bankarske i investicione usluge (osim nabavki finansijskih usluga u vezi sa emitovanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata, kao i usluga Narodne banke Jugoslavije)
7.	računarske usluge i srodna oprema
8.	usluge istraživanja i razvoja (osim nabavki usluga na području istraživanja i razvoja, kod kojih se rezultat istraživanja ne koristi isključivo od strane naručioca za njegove vlastite potrebe, pod uslovom da naručilac takve usluge plaća u potpunosti)
9.	usluge računovodstva, revizije i vođenja knjiga
10.	usluge u oblasti istraživanja tržišta i javnog mnjenja
11.	usluge menadžmentskog konsaltinga (osim usluga arbitraže, poravnanja i srodnih usluga)
12.	arhitektonske usluge; inženjerske usluge; usluge urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture; usluge tehničkog testiranja i analiza
13.	reklamne usluge
14.	usluge čišćenja zgrada i usluge upravljanja nepokretnostima
15.	izdavačke i štamparske usluge na honorarnoj ili ugovornoj osnovi
16.	usluge uklanjanja otpadaka, sanitarne usluge i srodne usluge

ANEKS I B:

usluge

Broj kategorije	Predmet
17.	usluge hotela i restorana
18.	usluge železničkog saobraćaja
19.	usluge rečnog saobraćaja
20.	dodatne i pomoćne saobraćajne usluge
21.	pravne usluge
22.	usluge regrutovanja kadrova
23.	istražne usluge i usluge obezbeđenja (osim usluga obezbeđenja prevozom u oklopljenim automobilima)

24.	usluge obrazovanja i usluge profesionalnog osposobljavanja
25.	zdravstvene i socijalne usluge
26.	usluge u oblastima rekreacije, kulture i sporta
27.	druge usluge

ANEKS II:
građevinski radovi

Razred	Grupa	Pod-grupa	Opis
50			ZGRADE I NISKA GRADNJA
	500		Opšti radovi na zgradama i u niskoj gradnji (bez posebnih specifikacija) i rušenje
		500.1.	Opšti radovi na zgradama i u niskoj gradnji (bez posebnih specifikacija)
		500.2.	Rušenje
	501		Gradnja objekata i delova objekata
		501.1.	Opšti građevinski radovi
		501.2.	Postavljanje streha i krovni radovi
		501.3.	Gradnja dimnjaka, peći i kamina
		501.4.	Zaštita od vode i vlage
		501.5.	Obnova i održavanje spoljnih zidova (ponovno popunjavanje dodira između cigli malterom, čišćenje itd.)
		501.6.	Podizanje i uklanjanje skela
		501.7.	Druge specijalizovane delatnosti povezane sa građevinskim radovima, uključujući drvodeljstvo
	502		Niska gradnja: gradnja puteva, mostova, pruga itd.
		502.1.	Opšti radovi u oblasti niske gradnje
		502.2.	Zemljani radovi
		502.3.	Gradnja mostova, tunela i okna; bušenje
		502.4.	Hidrogradnja i uređenje voda (reke, kanali, pristaništa, pritoke, brane itd.)
		502.5.	Gradnja puteva, železničkih pruga, aerodroma i sportskih objekata
		502.6.	Specijalizovani građevinski radovi povezani sa vodom (irigacija, isušivanje zemlje, vodosnabdevanje, odstranjivanje otpadnih voda, kanalizacija itd.)
		502.7.	Drugi građevinski radovi, uključujući specijalizovane delatnosti u drugim oblastima niske gradnje
	503		Instalacije pri gradnji
		503.1.	Opšti industrijski radovi
		503.2.	Instalacije za snabdevanje gasom i vodom i instalacije sanitarne opreme
		503.3.	Instalacije grejnih i ventilacionih uređaja (centralno grejanje, klimatski uređaji, ventilacija)
		503.4.	Izolacioni radovi
		503.5.	Električne instalacije
		503.6.	Instalacija antena, gromobrana, telefona itd.
	504		Završni građevinski radovi
		504.1.	Opšti završni građevinski radovi
		504.2.	Fasadni i gipsani (stuko) radovi
		504.3.	Ugrađivanje unutrašnje drvenarije (uključujući stavljanje parketa)

		504.4.	Molerski i staklarski radovi i stavljanje tapeta
		504.5.	Postavljanje pločica i drugih podnih i zidnih obloga
		504.6.	Drugi završni i dopunski građevinski radovi (ugradnja kamina itd.)